

Górnośląskie Wiadomości Gospodarcze

ORGAN IZBY HANDLOWEJ W KATOWICACH * WYCHODZI DWA RAZY W MIESIĄCU

Redakcja: Izba Handlowa w Katowicach, Plac Wolności 8, Telefon Nr. 237 2082 i 2261 * Administracja: Katowice, Plac Wolności Nr. 8 * Konto czekowe P. K. O. Katowice Nr. 304014 * Cena pojedynczego numeru wynosi 1 zł * Prenumerata w kraju kwartalnie zł 6; półrocznie 11; rocznie 22; zagranicą 50% drożej * Cennik ogłoszeń wysyła Administracja na żądanie

ROK IX. * KATOWICE, 16. LIPCA 1932 * NUMER 13/14

TREŚĆ: Jan J. Kowalczyk — Dziesięciolecie Izby Handlowej — str. 303; Dr. L. Lampel — Ustawodawstwo demobilizacyjne a handel — str. 306; Sprawy podatkowe — str. 307; Orzecznictwo sądowe — str. 307; Sprawy komunikacyjne — str. 309; Cła oraz reglamentacja handlu zagranicznego —

str. 310; Przegląd gospodarczy — str. 313; Z Izby — str. 314; Ruch cen — str. 316; Zgłoszenia firm — str. 317; Wywiad kredytowy powinien czytać również i ten, o którym wywiad zaciągnięto — str. 318; Rejestr sądowy — str. 319. Deutscher Teil — str. 321.

Dziesięciolecie Izby Handlowej.

Rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z 27 czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. nr. 53 poz. 487), które zaczęło obowiązywać z dniem ogłoszenia, to znaczy 18 lipca tegoż roku, powołana została do życia Izba Handlowa w Katowicach. Teren Izby obejmuje, według § 1 Rozporządzenia, „cały obszar Górnego Śląska przyznany Polsce decyzją Rady Ambasadorów z dnia 20 października 1921 r. wchodzący w skład Województwa Śląskiego.” Według § 2 Rozporządzenia „do tymczasowego prowadzenia spraw Izby, jako też celem opracowania statutu i przygotowania list wyborczych ustanowiony został urząd Komisarza Rządowego.” Dekretem z dnia 19 lipca tegoż roku, na wniosek ówczesnego dyrektora Departamentu Śląskiego Ministerstwa P. i H., śp. inż. Józefa Kiedronia, Minister Stefan Ossowski mianował komisarzem niżej podpisanego. Dodaną mu została do pomocy Rada Przyboczna, składająca się z 18 członków, reprezentujących „wszystkie zakłady i firmy, znajdujące się w części Górnego Śląska, wchodzącej w skład Województwa Śląskiego.” Za poradą dyrektora Kiedronia komisarz zaangażował na syndyka Izby inż. Romana Brzeskiego dla prowadzenia jej biura w myśl przepisów wspomnianego Rozporządzenia i obowiązującej na Górnym Śląsku pruskiej ustawy o Izbach Handlowych z 18 sierpnia 1897 r. Wynika z tego, że Izba katowicka jest kompetentna dla **wszystkich spraw przemysłowych i handlowych**. Tymczasowość urzędu Komisarza Rządowego obliczona była pierwotnie na krótki okres czasu. W ciągu bowiem trzech miesięcy komisarz miał opracować statut Izby, to też uczynił przy pomocy ad hoc powołanej z pośród Rady Przybocznej komisji, poczem miały odbyć się wybory członków Rady Izby. Z różnych jednak przyczyn wybory się nie odbyły i komisarz Izby urzęduje bez przerwy do dnia dzisiejszego.

Listy zakładów i firm, istniejących na terenie Izby miała jej dostarczyć opolska Izba Handlowa, do której kompetencji one należały. Izba opolska jednak spisu tego, pomimo zabiegów z naszej stro-

ny, nie dała i Izba katowicka musiała sporządzić własną kartotekę na podstawie rejestrów sądów powiatowych (grodzkich), znajdujących się na jej terenie. Była to czynność żmudna i mozolna, tembardziej, że wiele istniejących firm właściciele zwinęli, przenosząc się do Niemiec a nie powiadamiając o tem sądów na czas.

Czynność swą Izba rozpoczęła pod koniec sierpnia 1922 r. w skromnym lokalu, składającym się z 4 ubikacji, odstąpionym jej bezinteresownie przez firmę Skarboferm przy ul. Kochanowskiego nr. 18. Wydatki na nowe utrzymanie Izba pokrywała z zaliczek Skarbu Śląskiego, rządząc się skromnie i oszczędzając na każdym kroku. Dopiero gdy na mocy ustawy z 1924 r. o podatku przemysłowym, przyznany został jej dodatek 15% od patentów, mogła rozwinać swą działalność na szerszą skalę, odpowiadającą jej kompetencjom i zadaniom. Rozbudowując swe biuro i agendy, przeniosła się do nowego budynku firmy Carbochemia przy ul. Powstańców nr. 5, otrzymując tam 8 pokoi na pomieszczenie biur i salę na posiedzenia Rady Przybocznej i jej komisji. W listopadzie 1927 r. ad hoc powołana komisja Rady Przybocznej, składająca się z komisarza oraz jej członków, dyrektorów Piechulka, Sabassa i Szaflika, poleciła proponowane syndykowi kupno kamienicy przy placu Wolności nr. 8. Transakcji dokonano, za zgodą Ministerstwa Przemysłu i Handlu, pod koniec 1927 r. za cenę 259.257,02 złotych. Przeróbki ubikacji na biura i na salę posiedzeń jakoteż na remont zewnętrzny zaniedbanego domu pochłonęły 33.632,80 zł. Wraz z kosztami nabycia (należnościami od przeniesienia własności, kosztami notarialnymi i tp.) wartość książkowa gmachu wynosiła z końcem 1928 r. 332.810,02 zł. Gmach jest dziś wolny od hipotek a po przeprowadzeniu w ciągu ubiegłych lat różnych remontów, stanowi kapitał nieruchomości Izby, którego wartość znacznie przewyższa wydaną gotówkę. Izba przeniosła do niego swą siedzibę z początkiem marca 1928 r.

Zaraz w pierwszych początkach swej działalności Izba nosiła się z zamiarem powołania do życia giełd towarowo-zbożowej i pieniężnej, lecz spotkała się ze sprzeciwem władz przełożonych i musiała zaniechać projektu.

Dla regulowania życia gospodarczego na swym terenie Izba, przy współudziale kompetentnych czynników, opracowała regulaminy dla znawców (biegłych) i rewizorów księgowości oraz rzeczoznawców z różnych dziedzin handlu i przemysłu. Komisarz zaprzysiął i ustanowił w ciągu dziesięciolecia 18 biegłych i rewizorów księgowości, z tej liczby skreślono z powodu wyjazdu ze Śląska 4 tak, że zostało ich obecnie 14. Biegłych w różnych dziedzinach przemysłu i handlu zaprzysiężono i ustanowiono 65, z powodu śmierci skreślono 3, a z powodu zmiany zamieszkania 1, tak, że ich pozostało 61.

By zaoszczędzić swym członkom kosztów procesowych w sądach zwyczajnych i by przyspieszyć załatwianie zatargów, Izba powołała do życia Sąd Rozjemczy, który działa ku ogólnemu zadowoleniu stron, jakkolwiek zaznaczyć należy, że członkowie nie korzystają zbyt często z tej tak pożytecznej dla siebie instytucji.

Celem powiadamiania interesowanych sfer i szerokiego ogółu na Śląsku i na terenie Rzeczypospolitej o swej działalności i o wszystkich ważnych wypadkach w życiu gospodarczym, Izba wydaje od 1 grudnia 1924 roku swój własny organ w formie dwutygodnika pod nazwą „Górnośląskie Wiadomości Gospodarcze”. Numery pisma tego są dostępne osobom i firmom interesowanym do wglądu w bibliotece Izby, mieszczącej się w jej biurze. Biblioteka nasza zwiększa się z roku na rok i posiada już dziś, nie licząc w to czasopism, przeszło 2000 dzieł w różnych językach, prócz polskiego przeważnie w angielskim, francuskim i niemieckim.

Gdy Rząd powziął projekt energiczniejszego eksportu masła, jaj, puchu i pierza, Izba katowicka z racji swego położenia nad granicą dwóch wielce uprzemysłowionych państw zachodnich, zabrała się do zorganizowania Zakładu badania masła, gdyż sądziliśmy, że właśnie w punktach granicznych jej terenu odbywać się będzie ożywiony ruch eksportowy tych produktów rolnictwa z całego południowego terenu naszej Rzeczypospolitej. Izby P. H. sosnowiecka, lubelska, krakowska i lwowska odstąpiły swe kompetencje naszej Izbie i były wszelkie widoki, że Zakład będzie miał w bród zajęcia i przyczyni się waleśnie do eksportu wspomnianych produktów rolnych. Nadzieje te, o ile chodzi o masło i jaja, zupełnie zawiódły, głównie z powodu nadmiernie wysokiego cła niemieckiego. Izba, wydawszy kilkanaście tysięcy złotych na drogocenne urządzenie techniczne, po kilku latach próbnych wysiłków musiała zwinąć swój zakład. Pozostało tylko badanie puchu i pierza, dla których to czynności zatrudnia osobnego inspektora.

Dla wywindykowania pobranych nad miarę przepisową frachtów od poszczególnych kupców i przemysłowców Izba zaprowadziła osobne Biuro kolejowe, angażując na jego kierownika specjalistę, emerytowanego urzędnika kolejowego, który skutecznie broni naszych klientów, poszkodowanych

z powodu niedopatrzeń i pomyłek różnych urzędników kolejowych.

Syndyk Brzeski z własnej inicjatywy zorganizował przy Izbie za zgodą Komisarza Instytut Psychotechniczny, który przez kilka lat mieścił się w jej gmachu, pełniąc swe funkcje pod kierownictwem specjalisty. W roku ubiegłym Instytut przeniesiono do gmachu szkół technicznych i zupełnie odłączono od Izby.

Równocześnie z rozpoczęciem swej działalności Izba powzięła myśl zbliżenia do siebie i wzajemnego zapoznania się miarodajnych czynników życia gospodarczego na terenie Górnego Śląska i reszty Rzeczypospolitej. Zadanie było niełatwe, bo kupiectwo śląskie było przyzwyczajone do sprawowania towarów z krajów zachodnich, przeważnie z Niemiec, z którymi łączyły je starodawne węzły znajomości, przyzwyczajenia i przywiązania. O źródłach wytwórczości krajowej kupiectwo śląskie posiadało znikome wiadomości orientacyjne. Naodwrot przemysł i handel na reszcie terenów Rzeczypospolitej był zbyt mało poinformowany o sile wytwórczej ciężkiego przemysłu górnośląskiego i licznych zakładów naszego przemysłu przetwórczego. By nawiązać między Śląskiem a resztą kraju nici łączności, ułatwić wzajemne poznanie się na terenie wytwórczości i umożliwić wzajemną wymianę produktów życia gospodarczego, Izba urządziła pod koniec stycznia i na początku lutego 1923 roku Pierwszą Śląską Wystawę produktów krajowych, która, acz w skromnych rozmiarach, dała szerokim sferom gospodarczym Śląska i innych dzielnic Polski możność zapoznania się z produkcją krajową.

Po tej udanej pierwszej próbie postanowiliśmy iść po raz obranej drodze dalej. Wszedłszy w porozumienie z magistratami większych miast śląskich i z wybitnymi działaczami w życiu gospodarczym, założyliśmy Towarzystwo Wystaw i Propagandy, w którym Izba dla popierania idei a nie dla zysków, podobnie jak magistraty miast śląskich, uczestniczy swymi funduszami. Towarzystwo rozwija energiczną działalność w dziedzinie zaznajamiania zwiedzających Śląsk z jego zakładami przemysłowymi, którą to czynność przedtem musiała pełnić Izba sama za pomocą swych urzędników, oraz propagując coraz głębsze i dokładniejsze zapoznawanie się czynników gospodarczych na Śląsku z resztą kraju i na odwrot. Głównym motorem w tym kierunku są urządzane regularnie od trzech lat Targi Katowickie, które pomimo ogromnego przesilenia w życiu gospodarczym przyczyniają się waleśnie do łączenia Śląska z życiem gospodarczym reszty Polski.

Ponieważ w ostatnich latach poszczególne państwa i kraje coraz bardziej odcinają się od siebie nadmiernymi cłami, zakazami wywozu dewiz i innymi środkami prohibicyjnymi, za poradą Wojewody Śląskiego, dr. Grażyńskiego, wskrzeszono do życia dawną Ligę Propagandy, która przez krótki czas istniała przy Śląskim Urzędzie Wojewódzkim, powodując dla Skarbu Śląskiego dosyć spore wydatki. Obecnie zabraliśmy się inaczej do sprawy. Stworzyliśmy mianowicie Śląski Komitet Popierania Wytwórczości Krajowej, który pod przewodnictwem wicewojewody w st. sp. Żurawskiego, z jego zastępcami komisarzem Izby kato-

wickiej i prezesem Izby bielskiej dr. Weinschenkem, mając za sekretarza energicznego dyrektora Izby p. Marjana Drozdowskiego, rozwija ożywioną działalność w kierunku jaknajgruntowniejszego wyszkolenia i stwierdzenia istniejących w Polsce wszelakiego rodzaju zakładów przemysłowych oraz możliwości powoływania do życia niezbędnie potrzebnych nowych, by się uniezależnić od potrzeby sprowadzania z zagranicy artykułów, które wytwarzane są w kraju albo też łatwo mogą tu być wyrabiane. Komitet wyłonił z siebie szereg sekcji i subsekcji, które z niezmierną energią pracują w obrębie owych zadań. Pracę pełnią tu liczni inżynierowie, samodzielni kupcy i przemysłowcy przy współudziale szeregu pań. Słowem Komitet działa niesłychanie sprawnie i wkrótce mieć będzie do dyspozycji obszerną kartotekę wszelakiego rodzaju artykułów i przedmiotów wytwarzanych w kraju, o których istnieniu rzadko kto dotąd był poinformowany. Wydatki komitetu pokrywa Izba, dostarczając także sił technicznych, które wskutek tego są nieraz nadmiernie przeciążone pracą.

Równie wydajną pomocą życiu gospodarczemu służy zorganizowana przez Izbę wywiadownia „Informacja“, istniejąca jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w której Izba Handlowa ma największą ilość udziałów. Rozumiejąc doniosłość tej instytucji, przystąpiły do niej z udziałami Izba P. H. w Bielsku, Związek Banków Województwa Śląskiego, Związek Komunalnych Kas Oszczędności, Towarzystwo węglowe „Robur“, Polski Związek Towarzystw Kupieckich i Hurtownia Raiffeisena. „Informacja“ ma już dziś zorganizowanych na terenie naszego Państwa z górą 2000 wprawnych korespondentów i służy przemysłowcom i kupcom sumiennym, prędkim, tanim wywiadem o wszystkich przedsiębiorstwach w kraju a ponieważ utrzymuje kontakt z poważnymi tego rodzaju instytucjami zagranicznymi, także zagranicą.

Dla uczczenia dziesięciolecia powstania Rzeczypospolitej Polskiej Rada Przyboczna Izby ustanowiła stypendjum w wysokości rocznej 5000 zł dla absolwentów Wyższych Szkół Handlowych. Rada wyłoniła z siebie specjalną komisję, która co-rocennie przydziela stypendjum jednemu z najlepszych absolwentów wspomnianych zakładów, który udaje się na praktykę zagraniczną celem pogłębienia swej wiedzy teoretycznej.

Od szeregu lat Izba stara się o wyjednywanie płatnego zatrudnienia w czasie wakacji studentom Wyższych Szkół Handlowych i dzięki swym zabiegom dopomogła już szeregowi młodzieży do zapoznania się z techniką naszych rozlicznych zakładów przemysłowych, dając także niektórym możliwość pracowania u siebie samej i poznania wszystkich naszych oddziałów.

Wiele czasu, pracy i pieniędzy Izba poświęciła szkolnictwu zawodowemu. Mianowicie na początku września 1927 r. Izba otworzyła 5 szkół, z razem siedmiu oddziałami, Jednorocznego Przysposobienia Kupieckiego, i to w Katowicach i Królewskiej Hucie po 2 oddziały, w Tarnowskich Górach, Wodzisławiu i Bielsku po 1 oddziale. Zapisali się do nich od razu 240 uczniów i uczennic. Zadaniem tych szkół jest dać uczniom taki zasób wiedzy zawodowej w dodatku do nabytych w szkole powszechnej

wiadomości ogólnych, żeby następnie, wstępując na praktykę do jakichkolwiek zakładów handlowych czy przemysłowych, mogli skutecznie szkolić się zawodowo bez potrzeby uczęszczania do tak zw. szkół uzupełniających. Absolwentów tych szkół przyjmują chętnie na praktykę i do nauki porówno kupcy jak przemysłowcy, bo mają w nich uczniów teoretycznie należycie przysposobionych i wolni są od przymusu posyłania ich przez trzy lata do wieczorowych szkół uzupełniających. Program naukowy naszych szkół służy dziś na całym terenie Polski za wzór dla tego rodzaju uczelni i został aprobowany przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W roku szkolnym 1928 otwarto jeszcze dwie takie szkoły a mianowicie w Mysłowicach i Rybniku. W 1931/32 zwinęto ze względu na oszczędnościowych szkołę w Wodzisławiu i jeden oddział równoległy w Królewskiej Hucie.

W roku szkolnym 1928/29 Izba otworzyła w Rybniku pierwszą klasę (dwa równoległe oddziały) czteroklasowej szkoły handlowej w Rybniku, która w roku bieżącym wydała pierwszych absolwentów z świadectwem dojrzałości w liczbie 32.

Ogółem jednoroczne szkoły przysposobienia kupieckiego wydały w przeciągu pięcioletniej działalności oświatowej Izby 1.133 absolwentów i absolwentek, szkoła średnia w Rybniku wydała świadectw maturalnych 32 a świadectw z ukończenia 3 klas 13, ogółem więc ukończyło szkoły Izby Handlowej 1178 uczniów i uczennic. Na utrzymanie tych szkół wydano do końca roku szkolnego 1931/32 ogółem 1.053.327,27 zł. Na kwotę tę złożyły się: subwencje Ministerstwa W. R. i O. P. — 588.200 zł, subwencje Śląskiego Urzędu Woj. Wydział Ośw. Publ. — 112.268 zł, subwencje magistratu w Rybniku — 45.000 zł, subwencje innych magistratów — 23.535,56 zł, czesne szkół przysposobienia kupieckiego przyniosło — 123.508 zł, czesne 4-letniej szkoły handlowej — 73.421 zł. Resztę dała tytułem zaliczki Izba Handlowych ze swych własnych fundusów a prócz tego 39.394,15 zł na dożywianie uczni, wycieczki i t. p.

Dla swego szkolnictwa Izba utrzymuje osobny decernat, płatny z funduszków Izby, z którym współpracuje jako naczelną władza Rada Kształcenia, w której skład wchodzi prócz komisarza i delegatów Rady Przybocznej Izby, przedstawiciele Ministerstwa W. R. i O. P., Wydziału Oświecenia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego i niektórych magistratów.

Izba należy do Związku Izb Przemysłowo-Handlowych i bądź samodzielnie bądź w porozumieniu i w łączności z nim załatwia wszystkie czynności, wchodzące w zakres jej kompetencji ustawowych.

Dotarłszy do końca tego pobieżnego sprawozdania za okres pierwszego dziesięciolecia istnienia i działalności Izby, mogę stwierdzić, że spełniliśmy, wszyscy jej pracownicy, według sił i możliwości sumiennie swe zadania i obowiązki. Gdzie powstały zgrzyty, starałem się je usunąć, by instytucja nasza mogła działać sprawnie, ku zadowoleniu tak władzy nadzorczej jak sfer bezpośrednio zainteresowanych.

Jan J. Kowalczyk.

Ustawodawstwo demobilizacyjne a Handel.

Stan prawny na Górnym Śląsku jest nadzwyczaj skomplikowany i — jak ze słów p. Ministra Przemysłu i Handlu Dr. Zarzyckiego w czasie jego ostatniej bytności w tutejszej Izbie Handlowej wynika, zmierzają czynniki rządowe usilnie do przeprowadzenia bezwzględnej unifikacji.

Z czasów zaboru pruskiego przejeżdżamy na Górnym Śląsku nie tylko ustawodawstwo cywilne, lecz również ustawodawstwo pracy, ustawy pochodzące z czasów wojny, oraz powojenne, a więc z czasów gospodarki przymusowej. Ustawy te, spowodowane specyficznymi, anormalnymi stosunkami, stały się przeważnie nieżywciami i stanowią w wielu kierunkach przeżytek oraz zostały na skutek tego tamże zniesione wzgl. gruntownie zmienione.

Jednym takim dziełem ustawodawstwa pracy jest ustawodawstwo demobilizacyjne, które, jak sama nazwa wskazuje, przeznaczone było na czasokres demobilizacyjny, a na Górnym Śląsku obowiązuje do chwili obecnej.

Taką ustawą było rozporządzenie niemieckie z dnia 12-go lutego 1920 r. „O zwalnianiu i przyjmowaniu robotników i zatrudnionych w czasie gospodarczej demobilizacji“.

Rozporządzenie z dnia 15 lipca 1924 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 643), wzgl. rozporządzenie z dnia 30 kwietnia 1926 r. (Dz. U. Nr. 53, poz. 12), wydane w łączności z powyższem rozporządzeniem niemieckiem, przewiduje w § 12 pewne ograniczenia przy zwalnianiu pracowników, a mianowicie w tym kierunku, że zwolnienia takie mogą nastąpić jedynie za zgodą Komisarza Demobilizacyjnego. Odnosny § 12 w pierwotnym brzmieniu niemieckiego rozporządzenia z dnia 12 lutego 1920 r. „O zwalnianiu i przyjmowaniu robotników i zatrudnionych w czasie gospodarczej demobilizacji“ miał następującą treść:

„Wydalenia celem ponownego przyjęcia pracownika lub celem zmniejszenia ilości pracowników, przeprowadzone być mogą tylko, jeżeli ze względu na warunki utrzymania ruchu nie można wymagać od pracodawcy zwiększenia możliwości zatrudnienia przez skrócenie czasu pracy (rozłożenie pracy).“

Przepis ten został zniesiony nowym brzmieniem z dnia 8 listopada 1920 r., wzgl. rozporządzenia z dnia 15 października 1923 r. (Reichsgesetzblatt, Seite 983), a tem samem obowiązywał w Niemczech tylko 2½ roku.

Innem zupełnie jest brzmienie § 12 polskiego rozporządzenia z dnia 15 lipca 1924 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 643), które jest następujące:

„Wydalenia celem ponownego przyjęcia pracowników (§§ 3, 5—7) lub celem zmniejszenia pracowników ponad 5% ich liczby miesięcznie przeprowadzone być mogą tylko, jeżeli pracodawca z powodu warunków produkcji nie może zatrudnić dotychczasowej liczby robotników przy jednoczesnem skróceniu ich czasu pracy (rozłożeniu pracy) nie poniżej 24 godzin tygodniowo i to za zgodą Ministra Pracy i Opieki Społecznej, względnie osoby przez niego upoważnionej.“

Podobnie brzmi zmieniony ten sam § 12 rozporządzenia powyższego w nowym brzmieniu z dnia 30 kwietnia 1926 r. (Dz. U. Nr. 53, poz. 112):

„Wydalenia celem zmniejszenia liczby pracowników są dopuszczalne, o ile Komisarz Demobilizacyjny zawczasu zawiadomiony został na piśmie o tych wydaleniach i w ciągu 10 dni od otrzymania zawiadomienia nie zgłosił sprzeciwu. Wydalenia te przeprowadzone być mogą tylko z zachowaniem przepisów, przewidzianych ustawą o radach załogowych z dnia 4 lutego 1920 r. (Dy. Ust. R. P. str. 147) i to w wypadkach, gdy pracodawca z powodu warunków produkcji nie

może zatrudnić dotychczasowej liczby robotników przy jednoczesnem skróceniu ich czasu pracy (rozłożeniu pracy) nie poniżej 24 godzin tygodniowo.“

Różnica między obu polskimi rozporządzeniami, wzgl. § 12 tych rozporządzeń, a § 12 niemiecki wyżej cytowanego rozporządzenia jest zasadnicza i odmienne brzmienie wskazuje właśnie na to, że ustawodawca polski miał na oku objęcie powyższem rozporządzeniem przemysłu, a nie handlu. Podczas gdy bowiem w rozporządzeniu niemieckiem niema wcale mowy o produkcji, w obu rozporządzeniach polskich w § 12 wyraźnie jest mowa o produkcji, co wynika z wyraźnego brzmienia § 12 obu rozporządzeń przez użycie słów „wydalenie...“ przeprowadzone być mogą tylko, jeżeli pracodawca z powodu warunków produkcji nie może zatrudniać dotychczasowej liczby robotników.“

Podczas gdy niemieckie rozporządzenie nie wspomina wcale o produkcji, rozporządzenia polskie kładą właśnie nacisk na to, co znajduje wyraz dosadny w tem, że odnosny § 12 polskiego rozporządzenia wprowadza wyraźną zmianę w tym kierunku.

Powyższa różnica zasadnicza wskazuje na to, że rozporządzenie polskie ma całkiem inny charakter i cel, aniżeli rozporządzenie niemieckie, które nie przewidywało żadnych ograniczeń.

Na podstawie powyższego rozporządzenia, względnie § 12, zwolnienia w przemyśle miały miejsce z zachowaniem przy przestrzeganiu powyższych przepisów.

Nie jest zadaniem niniejszego artykułu rozważanie, czy przepisy te w odniesieniu nawet do przemysłu są celowe i czy niejednokrotnie nie są sprzeczne z ogólnym interesem gospodarczym, oraz czy przez przymus utrzymywania pewnej załogi pracowników w wypadkach, gdy to nie jest niemożliwem — stanowi jedynie dalsze obciążenie przedsiębiorstwa i pcha je niejednokrotnie w przepaść, — rozchodzi się nam jedynie w niniejszym wypadku o stwierdzenie, czy ustawodawstwo demobilizacyjne miało i ma zastosowanie jedynie do przemysłu, czy również do handlu.

Temat ten stał się szczególnie aktualny w ostatnim czasie, ze względu na dążności w kierunku podporządkowania również handlu pod ustawodawstwo demobilizacyjne.

Ingerencja Komisarza Demobilizacyjnego w stosunku do handlu pociągałaby za sobą komplikacje oraz wielkie utrudnienia i skreślałaby w wysokim stopniu swobodę handlu w zwalnianiu pracowników.

Rozporządzenia polskie wywodzą się wprawdzie z rozporządzenia niemieckiego, a mianowicie z rozporządzenia z dn. 12 lutego 1920 r. „O zwalnianiu i przyjmowaniu robotników i zatrudnionych w czasie gospodarczej demobilizacji“, oraz dalszych rozporządzeń niemieckich, różnią się jednak zasadniczo od rozporządzeń polskich i te właśnie różnice wskazują na to, że tendencją ustawodawcy polskiego było objęcie powyższymi przepisami wyłącznie przemysłu, a nie handlu.

Wynika to również z całego ducha ustawy oraz tendencji ustawodawcy. Przemawia również za tem np. § 20, przyta-

PIERWSZORZĘDNY, ORZEŹWIAJĄCY NAPÓJ JABŁCZANY!

Pomanti

Do nabycia
w restaura-
cjach i skle-
pach tej
branży.

czający m. in. węgiel lub surówkę, które to pojęcia w odnośnym znaczeniu dotyczą produkcji, a więc przemysłu.

Gdyby rozporządzenie powyższe miało jakiekolwiek zastosowanie do handlu, byłby dotąd zaczepiony przynajmniej jeden wypadek zwolnienia w handlu wśród rozlicznych dotychczas zwolnień na podstawie powyższego rozporządzenia. Nie można przecież przypuszczać, że uprawnieni w danym wypadku nie byłiby przez tyle lat korzystali z tak daleko idących i ewentualnie przysługujących im praw. Inaczej sprawa ta przedstawia się w przemyśle, dla którego ustawa obowiązywała i obowiązuje, i w którym była i jest stosowana.

W sprawie powyższej zapadł właśnie wyrok Sądu Kupieckiego do znaku akt.: XVII. K. 24/32., którego uzasadnienie pokrywa się w zupełności powyższymi zapatrywaniami i odnośne motywy wyroku brzmią następująco:

„Pozwana firma wniosła o oddalenie skargi twierdząc, że jest firmą kupiecką, że wypowiedziała stosunek służbowy z zachowania ustawowego czasokresu i że pan komisarz demobilizacyjny nie jest uprawniony sprzeciwić się zwolnieniu pracownika przez kupca.

Skargę powódki Sąd uznał jako nieuzasadnioną. Powódka oparła swoją skargę na przepisie § 12 rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1924 r. w brzmieniu rozporządzenia Ministra Pracy z dn. 30 kwietnia 1926 r. Dz. U. poz. 312 za rok 1926. Według tego przepisu ingerencja komisarza demobilizacyjnego zachodzi w wypadkach wydalenia pracowników „celem zmniejszenia ich liczby“. Tego powódka w skardze nawet nie twierdzi, ani też nie udowodniła, czy jej zwolnienie nastąpiło w celu zmniejszenia pracowników. Ponadto postanawia wyżej przytoczony przepis prawny, że zwolnienie może nastąpić wtedy, gdy pracodawca z powodu warunków produkcji nie może zatrudniać dotychczasowej liczby robotników, jak również że zwolnienie ma być uskutecznione według przepisów przewidzianych ustawą o radach załogowych. Z przepisu tego wynika, że ograniczenia zwolnienia pracowników dotyczą jedynie przedsiębiorstw produkcyjnych, a więc przemysłu, nigdy zaś kupca, który przemysłem się nie trudni. Pozatem przepisy te mogą się odnosić tylko do takich przedsiębiorstw, które mają radę zakładową. Gdy zaś niespornem jest, że pozwana firma jest firmą handlową, wobec tego skarga powódki jest nieuzasadniona, albowiem pozwana była uprawniona wypowiedzieć powódce stosunek służbowy bez zaciągania zezwolenia komisarza demobilizacyjnego“.

Dr. L. Lampel.

Sprawy podatkowe

W sprawie poświadczenia ksiąg przez władze skarbowe.

W myśl ustępu ostatniego § 4 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13 kwietnia 1932 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie prowadzenia, badania i oceny ksiąg handlowych dla celów państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. R. P. nr. 41 poz. 412) — o ile księgi, prowadzone według zasad uproszczonej księgowości, nie zostały oparowane według zasad uproszczonej księgowości, wówczas podlega zaświadczeniu księga, obejmująca konto towarów (przychodu i rozchodu towarów), względnie konto produkcji: Zaświadczenia ksiąg mogą być dokonywane przez władze podatkowe I i II instancji (izby skarbowe, urzędy skarbowe), oraz organa samorządu gospodarczego (izby przemysłowo-handlowe, izby rzemieślnicze).

W związku z powyższym przepisem Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby Izby Skarbowe i Urzędy Skarbowe, w razie przedstawienia przez płatników uproszczonych ksiąg handlowych do oparowania, uskuteczniały zaświadczenie tych ksiąg w sposób następujący:

Na pierwszej stronie księgi winno być umieszczone poświadczenie treści poniższej:

„Księga niniejsza ma służyć w myśl § 3 i 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13 kwietnia 1932 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 412) firmie na czas od dnia 193.. do dnia 193.. r. i zawiera wyraźnie stron, ponumerowanych kolejno i przeciągniętych sznurem, umocowanym na ostatniej stronie pieczęcią urzędową.

., dnia 193 r.

N

Pieczęć tuszowa

Podpis

Na ostatniej stronie księgi końce sznura powinny być umocowane pieczęcią lakową, obok której winien być zamieszczony podpis.

Uskutecznione zaświadczenia ksiąg należy odnotowywać w specjalnym zapisku, którego numer kolejny winien być oznaczony na pierwszej stronie parafowanej księgi.

Zaświadczenie ksiąg przez władze skarbowe podlega opłacie stempłowej w wysokości 5,— zł, a to w myśl art 154 (ustępu pierwszego) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stempłowych (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 413 z 1932 r.)

Orzecznictwo sądowe

PODATEK DOCHODOWY OSÓB PRAWNYCH.

SZACOWANIE REMANENTU W BILANSIE ZAMKNIĘCIA.

1. Do takich pozycji bilansu, co do których § 261 niem. kodeksu handlowego nie zawiera szczególnych przepisów, należy stosować normy, zawarte w § 40.
2. Waluty i dewizy w przedsiębiorstwie, trudniącym się handlem tychże, są towarami w rozumieniu § 261 p. 1 niem. kodeksu handlowego.
3. Przyjęcie remanentów przez władzę wymiarową w ich rzeczywistej wartości wbrew § 261 niem. kodeksu handlowego jest sprzeczne z art. 21 ustawy o państwowym podatku dochodowym.
4. Dolna granica szacunku remanentów nie jest pozostawiona dowolnemu uznaniu przedsiębiorcy, winien on przy szacowaniu postępować według zasad kupieckich i kierować się staranną oceną wszystkich momentów gospodarczych.

(Wyrok z 18 marca 1932 L. Rej. 159/29 w sprawie Banku Śląskiego przeciw Ministerstwu Skarbu w przedmiocie wymiaru podatku dochodowego na rok 1927.)

W protokole rewizji ksiąg handlowych skarżącego Banku, przeprowadzonej dla celów wymiaru podatku dochodowego na rok 1927, organ urzędowy ustalił, że w bilansie na dzień 31 grudnia 1926 Bank przeliczył remanent kont walutowych łącznie z efektywnym zapasem walut po kursach parytetowych (1 \$ am. = 5,185 zł) i że przeliczony po kursie z dnia zamknięcia bilansu, t. j. 1 \$ am. = 8,98 zł, remanent ten wynosiłby o złotych 579.561,60 więcej. Tę różnicę kursową władza wymiarowa doliczyła przy wymiarze podatku do zysków bilansowych, wykazanych przez Bank w zamknięciu rachunkowym. W od-

SZADOK i SOROFKA

dawn. ALBERT PEISER

Wł.: Otton Szadok i Gertruda Langerowa

Skład modn. artykułów biurowych. „Underwood” maszyny do pisania. „Odhner” oryg. maszyny do liczenia. „Monroe” amer. maszyny do kalkul. Warsztat repar. dla maszyn do pisania i liczenia wszelkich syst. Wykon. druków wszelkiego rodzaju. Meble biurowe. Papier, artykuły galant. i luksus. Powielacze „Ellams” płaskie i rotacyjne. Papiery światłoczułe i rysunkowe.

KATOWICE, ul. Dyrekcyjna 5 — Telefon 100.

wołaniu Bank zwałczal to doliczenie, powołując się na § 261 niem. kodeksu handlowego i na zasady kupieckie, według których przyjęcie remanentu walut i dewiz w bilansie może nastąpić tylko po kursie zakupu tych walut i dewiz, o ile ten kurs nie jest wyższy od kursu z dnia zamknięcia bilansu. Ministerstwo Skarbu zaskarżeniem orzeczeniem nie uwzględniło odwołania, powołując się w uzasadnieniu na art. 21 ustawy o państwowym podatku dochodowym (poz. 411 Dz. U. z 1925 r.).

Skarga zarzuca obrazę prawa i wnosi z tego powodu o uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Władza pozwana zaś w odpowiedzi wnosi o oddalenie skargi, jako nieuzasadnionej.

Najw. Trybunał Admin. rozważył, co następuje:

Spór toczy się o szacunek remanentu walut i dewiz w bilansie zamknięcia. Przytem obie strony zgodnie wychodzą z trafnego założenia, iż z uwagi na postanowienia art. 21 ustawy o podatku dochodowym, pod który skarżący Bank podpada, dla rozstrzygnięcia sporu decydujące znaczenie mają przepisy właściwego prawa handlowego, w szczególności niem. kodeksu handlowego. Natomiast istnieje różnica zapatrywań co do tego, który przepis kodeksu stosuje się do spornej pozycji bilansowej: § 40 czy też § 261.

Władza pozwana w obronie zaskarżonej decyzji wywodzi w odpowiedzi na skargę, iż waluty zagraniczne jako środki płatnicze, posiadające w obrocie pieniężnym równe z walutą państwową znaczenie, nie mogą być utożsamiane ani z papierami wartościowymi, ani z towarami, ani też z innymi składnikami majątku, które są rezultatem konkurencyjnego wytwarzania i o których mówi § 261 kodeksu handlowego. Na tem władza opiera wniosek, że w § 261 niema przepisu, jak należy wyceniać waluty zagraniczne przy układaniu bilansu i że wskazówki co do szacowania walut należy szukać w § 40, który, nawiązując do waluty państwowej, podaje ogólną zasadę wyceny przedmiotów majątkowych i długów przedsiębiorstwa. Skarżący zaś twierdzi przeciwnie, że do spółek akcyjnych ma zastosowanie jedynie § 261 oraz że waluty i dewizy są towarami w rozumieniu tego przepisu prawa.

Otóż o ile chodzi o stosunek powyższych dwóch paragrafów kodeksu, to trafne jest zapatrywanie władzy. Samo bowiem brzmienie § 261 nie pozostawia żadnej wątpliwości co do tego, że jest on tylko uzupełnieniem przepisów § 40, a nie jedyną normą bilansową dla spółek akcyjnych („stosują się przepisy § 40 z następującymi zastrzeżeniami“). Jeżeli tedy co do pewnych pozycji bilansowych § 261 nie zawiera szczególnych przepisów, należy do nich stosować normy, zawarte w § 40. Jednakowoż w konkretnym przypadku nie można podzielić stanowiska władzy, iż dla walut i dewiz brak w § 261 normy szacunku.

Według § 261 p. 1 papiery wartościowe i towary, mające cenę giełdową lub rynkową, wolno oszacować najwyżej według ceny giełdowej lub rynkowej w tym czasie, na który sporządza się bilans, jeżeli zaś cena ta przewyższa cenę nabycia lub wytworzenia — najwyżej według tej ostatniej. Zastosowanie tego właśnie przepisu domaga się skarżący do walut i dewiz jako do towaru. Władza natomiast przeczy, jakoby waluty i dewizy podpadały pod pojęcie towaru. Atoli kryterjum towaru, jakie władza stawia, nie ma oparcia w niemieckim prawie handlowem. Według tego prawa bowiem nie to jest istotnem dla pojęcia towaru, czy rzecz jest wynikiem kon-

kurencyjnego wytwarzania, lecz to, czy jest ona rzeczą ruchomą, stanowiącą przedmiot obrotu sprzedażnego. Te zaś znamiona posiadają niewątpliwie waluty i dewizy w przedsiębiorstwie, trudniącym się handlem tychże.

Pod kątem widzenia przepisu § 261 p. 1 skarżący w postępowaniu administracyjnem, a to zarówno w oświadczeniu na treść protokołu rewizji ksiąg, jak i w odwołaniu, uzasadniał przyjęty do bilansu kurs parytetowy tem, że odpowiada on cenie nabycia. O ileby twierdzenie to było zgodne z rzeczywistością, to przyjęcie tego kursu do bilansu nie tylko nie obrażałoby przepisu § 261, ale nawet przedstawiałoby się jako zastosowanie najwyższej dopuszczalnej granicy szacunku. To wskazuje na istotne znaczenie uzasadnienia zarzutu, podniesionego w odwołaniu, które też wymagało rozpoznania przez władzę. Władza jednak, stojąc na gruncie jedynie § 40, pominęła twierdzenia podatnika, dotyczące kursu nabycia. Stanowi to istotną wadliwość postępowania.

Zauważyć jednak należy, że według znajdującego się w aktach protokołu rewizji ksiąg handlowych skarżącego Banku z 21 września 1927 r. Bank przeprowadzał w ciągu roku operacyjny znaczne transakcje w walutach zagranicznych tak w formie obrotów na odnośnych rachunkach bieżących, jak i w formie kupna i sprzedaży walut i dewiz. Protokół stwierdza, że transakcje te zaksięgowane po kursach dnia ich uskutecznienia i dopiero przy zamknięciach miesięcznych (konto walut i dewiz) lub kwartalnych (rachunki bieżące) wyksięgowane różnice kursowe między parytetem a kursami dziennymi na konto agio, którego ostateczne saldo w kwocie złotych 78.308,68 zostało przy zamknięciu roku przeniesione na dobro rachunku zysków i strat. Stosunek tych ustaleń do twierdzeń Banku o zastosowaniu w bilansie kursu nabycia będzie wymagał wyjaśnienia.

Zauważyć też należy w związku z treścią wyjaśnień Banku, złożonych w postępowaniu wymiarowem, iż o ile Bank przy remanencie walut, pochodzących — jak twierdzi — z zapasów powstałych przy subskrybowaniu kapitału akcyjnego, uważa faktyczny kurs z owego czasu za „cenę nabycia“ w rozumieniu § 261, to zapatrywanie to jest błędne. Przepis ten bowiem wogóle może się odnosić jedynie do walut nabytych, a zatem nie do walut złożonych przez akcjonariuszów na kapitał akcyjny, skoro temu aktowi nie towarzyszy odpowiedni wydatek z aktywów spółki. Waluty z tego źródła pochodzące należałoby tedy do bilansu szacować z zachowaniem oczywiście granicy, jaką stanowi kurs w dniu bilansowym.

Co się zaś tyczy wogóle szacunku remanentów do bilansu, to skarga trafnie wskazuje na tezę, ogłoszoną w Zbiorze wyroków Najw. Trybunału Admin. pod Nr. 1314 p. 2, według której przyjęcie remanentów przez władzę wymiarową w ich rzeczywistej wartości wbrew § 261 kodeksu handlowego jest sprzeczne z art. 21 ustawy o podatku dochodowym. Atoli stąd bynajmniej jeszcze nie wynika, że szacunek, który nie wykracza poza górną granicę, określoną w § 261, już tem samem musi być przez władzę uznany. Wymienione bowiem w powyższej tezie Trybunału przepisy prawne nie pozostawiały dolnej granicy szacunku dowolnemu uznaniu strony. Przedsiębiorca nie jest wprawdzie związany w tym względzie ścisłymi prawidłami, nie może jednak wartości remanentu oznaczać dowolnie, lecz winien przy szacunku postępować według zasad kupieckich i kierować się staranną oceną wszystkich momentów gospodarczych. Władzom wymiarowym zaś przysługuje

prawo badania, czy szacunek remanentów nastąpił z zachowaniem tych zasad. Miałoby to zastosowanie i w rozpoznawanej sprawie, gdyby się okazało bądź to, iż przyjęty do bilansu kurs walut i dewiz nie odpowiada cenie nabycia: bądź też że ten miernik bilansowy wogóle nie stosuje się do części remanentu (brak warunku „nabycia” — jak o tem wyżej była mowa co do walut wniesionych przez subskrybentów).

Z powodu określonej wyżej wadliwości postępowania Trybunał na zasadzie art. 19 ustawy o N. T. A. uchylił zaskarżone orzeczenie.

PODATEK DOCHODOWY. — OBRONA PRZED WYMIAREM ZAOCZNYM.

Instancja odwoławcza jest obowiązana rozprawić się w swej decyzji z motywowanym wnioskiem podatnika o przyjęcie spóźnionego zeznania za złożone w terminie.

Wyrok z 9 marca 1932 L. Rej. 3426/29 w sprawie E. Boryckiej przeciw Komisji Odwoławczej w Grudziądzu w przedmiocie wymiaru podatku dochodowego na rok 1928.

„Zarzut skargi natomiast, dopatrujący się wadliwości postępowania w tem, że Komisja Odwoławcza prośby o darowanie skutków niezłożenia zeznania w terminie nie rozpoznała, uznał Najw. Trybunał Admin. za uzasadniony. Należy bowiem zważyć, że strona, dopełniając czynności, co do której nie dotrzymała terminu, po ustaniu przeszkody, wykazywała, iż istniały przeszkody w dotrzymaniu terminu. Wprawdzie zaś brak w obowiązujących normach prawnych przepisu, uzasadniającego prawne roszczenie strony skarżącej o niestosowanie do niej rygору z art. 50 punkt 5 ze względu na przeszkody w złożeniu zeznania w terminie właściwym; Najw. Trybunał Admin., opierając się atoli na analogii postanowień § 108 ust. 3 i § 135 ust. 5 i 6 rozporządzenia wykonawczego do ustawy (poz. 298/21 Dz. Ust.) uznał, że było obowiązkiem władzy rozprawić się w zaskarżonej decyzji z motywowanym wnioskiem strony o przyjęcie zeznania za złożone w terminie. Obowiązek ten jest tem istotniejszy, ile że w skutku zaoczności w odniesieniu do postępowania odwoławczego w myśl art. 50 ust. 5 w związku z art. 68 ust. 2 płatnik pozbawiony jest prawa podnoszenia zarzutów przeciw faktycznym podstawom wymiaru, a władza nie ma obowiązku badania takich zarzutów, ani rozprawiania się z nimi w swojej decyzji. Płatnik więc, broniący się przeciw tak dotkliwym skutkom zaniedbania terminu, winien być zadowolony o tem, że i dlatego wniosek jego nie nadaje się do uwzględnienia. Wobec tego należało uznać za uzasadniony zarzut skargi, dopatrujący się wadliwości postępowania w tem, iż zaskarżone orzeczenie nie podało, dlaczego stosuje zaoczność. W konsekwencji trafny jest również zarzut skargi, że władza pozwana winna było w zaskarżonej decyzji zawiadomić stronę o tem, z jakich powodów prawnych pominięto zarzuty odwołania w sprawie zniżki z art. 27 ustawy.

Z tych powodów Najw. Trybunał Admin. uchylił zaskarżone orzeczenie jako dotknięte istotnymi brakami postępowania, na zasadzie art. 19 ustawy o N. T. A.

PODATEK PRZEMYSŁOWY. — KOSZTA PRZEWÓZU TOWARU.

Z podlegającego opodatkowaniu w myśl art. 5 p. 7 ustawy z 15 lipca 1925 o państwowym podatku przemysłowym (poz. 550 Dz. Ust.) obrotu przy sprzedaży towarów loco stacja odbiorcza nie potrąca się kosztów przewozu tegoż towaru od stacji załadowania. (Art. 5 ustęp ostatni cyt. ustawy.)

(Wyrok z 4 stycznia 1932 L. Rej. 6750/29 w sprawie Zjednoczonego Tow. Przemysłu Drzewnego „Wschód” Sp. Akc. w Katowicach przeciw Ministerstwu Skarbu w przedmiocie wymiaru podatku przemysłowego za rok 1928.)

Z akt sprawy wynika, że władza pozwana odmówiła wyłączenia z podstawy wymiaru podatku kosztów przewozu kolejowego, ponieważ chodzi o wpływy, stanowiące istotną część składową obrotu, jak również odmówiła zastosowania do tej części obrotu 1% owej stawki podatkowej, ponieważ koszty wspomniane „pochodzą z uskutecznień dostaw, które w całości opodatkowano według 2% owej stawki podatkowej”.

Skarżąca przyznaje w skardze, że koszty przewozu kolejowego są objęte fakturą, lecz podnosi, że ma to miejsce jedynie dlatego, że kopalnie nie chcą zawierać innych umów dostawowych, jak tylko loco stacja odbiorcza, a nie loco stacja załadowania. Dalej twierdzi skarga, że należność za przewóz płaci odbiorca, potrącając ją następnie z sumy fakturowej.

Trybunał wobec tego, przez skarżącą samą przyznanego, stanu faktycznego nie uznał za uzasadniony zarzut skargi obrazu art. 5 ustęp ostatni oraz art. 7 powołanej ustawy.

Według art. 5 p. 7 ustawy obrotem podatkowym jest pełny ekwiwalent za towar w miejscu dopełnienia umowy, o ile ustawa sama nie dopuszcza w drodze wyjątku pewnych potrąceń, przewidzianych w ustępie ostatnim tegoż artykułu.

Według ustępu ostatniego art. 5 ustawy wyłącza się z podstaw opodatkowania po należytem udowodnieniu m. in. koszty przewozu wyłożone z a n a b y w c e. Skoro atoli w konkretnym przypadku nabywcy, czyli kopalnie, towar nabywali loco stacja odbiorcza, a to na podstawie umów, czyli w myśl uzgodnionej woli obu kontrahentów, sprzedawcy i nabywcy, to oczywiście nie zachodzi eksciepja podatkowa, określona w powołanym dopiero co przepisie, gdyż skarżąca spółka akcyjna nie wyłożyła kosztów przewozu z a n a b y w c e, lecz w myśl umowy sama była obowiązana do poniesienia tych kosztów dostawy towaru na miejsce dopełnienia umowy. Okoliczność zaś, że nabywcy — zresztą zgodnie z postanowieniami umowy o przewóz — przy odbiorze przesyłek uiszczali przewoźnikowi przypadającą należność za przewóz, w niczem nie zmienia istotnych warunków umowy kupna dostawowego, albowiem właśnie oni, t. j. nabywcy, pokrywali należność za przewóz za dostawę i na jego rachunek czyli ciężar, a nie odwrotnie.

Z powyższych zatem powodów Trybunał oddalił skargę, jako nieuzasadnioną.

Sprawy komunikacyjne

O zmianę taryfy towarowej polsko-niemieckiej. W decydujących kołach istnieje zamiar uzupełnienia wzgl. częściowego przerobienia Polsko-Niemieckiej Taryfy towarowej związkowej, która wskutek wydanych w międzyczasie dodatków i zmian, ogłoszonych w dziennikach Taryf i Zarządzeń kolejowych straciła na przejrzystości i z powodu nowego wydania wewnętrznych taryf towarowych P. K. P. wymaga przerobienia.

Celem zgłoszenia życzeń przy przerobieniu wymienionej taryfy, Izba Handlowa odniosła się do zainteresowanych sfer gospodarczych o nadesłanie wniosków co do ewent. zmian i uzupełnień taryfy. W szczególności idzie o odpowiedź na pytanie, jakie nowe towary należałoby włączyć do poszczególnych taryf artykułowych? Idzie tu o towary, przewożone dotychczas w większych ilościach w komunikacji łamanej. Wnioski mają być oparte na przewozach, dokonywanych w czasie od 1 maja 1931 r. do 30 kwietnia 1932 r. z jednoczesnem podaniem ilości tonn danego towaru, przewiezionych w tym okresie czasu, oraz stacyj nadawczych i odbiorczych.

O zmianę taryfy towarowej polsko-czechosłowackiej. W najbliższym czasie będą rozpoczęte prace nad wydaniem nowej polsko-czechosłowackiej związkowej taryfy towarowej (z wyjątkiem węgla i koksu).

W nowym wydaniu tej taryfy będą uwzględnione wszelkie zmiany i uzupełnienia wynikłe z istniejących obecnie warunków handlu i wymiany towarów z Czechosłowacją i z krajami dalej położonymi, gdzie miałyby zastosowanie powyższa taryfa.

W związku z tem, Izba Handlowa zwróciła się do zainteresowanych sfer gospodarczych o nadesłanie wniosków co do zmian i uzupełnień, jakie należałoby uwzględnić w nowej taryfie. W szczególności chodzi o włączenie do taryfy wszystkich towarów eksportowych do Czechosłowacji i do krajów dalej położonych w tranzycie przez Czechosłowację, dla których pożądanem jest podanie stacji odbiorczej w Czechosłowacji wzgl. kraju dalej położonego w tranzycie przez Czechosłowację.

W sprawie wydawania handlowych paszportów zagranicznych. W sprawie zasięgan'a opinii Izb przy wydawaniu paszportów zagranicznych na wyjazd w celach handlowych, poruszonej przez Związek Izb, Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło, że w myśl ostatnio wydanego okólnika do Wojewódzkich Wydziałów (oddziałów) przemysłowych jedynym z dowodów służących do stwierdzenia potrzeby wyjazdu w celach handlowych, jest umotywowane zaświadczenie Izby Przemysłowo-Handlowej.

Likwidacja Ministerstwa Robót Publicznych. Likwidacja Ministerstwa Robót Publicznych weszła w ostatnie już stadium. Pan Minister Komunikacji polecił utworzyć szereg komisji zdawczo-odbiorczych w ogólnej liczbie 11-tu, które przystąpiły już do pracy. Komisje te zajmą się oddaniem i przyjęciem akt, inwentarza i pomieszczeń, sposobem rozmieszczenia personelu w związku ze zmianą pomieszczeń, oraz przygotują sprawozdanie z bieżących prac, wyszczególniając jednocześnie plan, jaki wykonywany jest w danym dziale służb. Prace tych komisji ukończone zostaną dnia 31 lipca rb. Nadzór nad pracą tych komisji sprawować będzie z ramienia Ministerstwa Komunikacji Dr. Adam Gałęcki, Dyrektor Departamentu Ogólnego Ministerstwa Komunikacji.

Ponieważ rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej likwidujące Ministerstwo Robót Publicznych weszło w życie z dniem 1 lipca rb. przeto już przed tym terminem przeprowadzone zostały wszystkie niezbędne czynności i zmiany, które zapewniają sprawne funkcjonowanie Ministerstwa Komunikacji już w zmniejszonym zakresie działania.

Ulgi kolejowy dla pielgrzymek do Częstochowy. W związku z przypadającą w roku bieżącym 550-letnią rocznicą sprowadzenia cudownego obrazu Matki Boskiej do Częstochowy, Ministerstwo Komunikacji przyznało duże ulgi kolejowe uczestnikom pielgrzymek do Częstochowy. Ulgi te przyznane zostały na okres od 10 sierpnia do 31 grudnia roku bieżącego.

Ministerstwo Komunikacji przyznało grupom składającym się co najmniej z 15 osób 33 1/2% zniżki, przyczem na 30 placących 1 osobę przewozi się bezpłatnie. Grupy składające się co najmniej z 50 osób korzystają mogą z 50% zniżki. Przy przejazdach pociągami specjalnymi grupy złożone co najmniej z 320 osób, korzystają z 60% zniżki, zaś grupy składające się co najmniej z 250 osób korzystają z 66 2/3% zniżki. Osoby pojedyncze korzystać mogą z 50 zniżki w drodze powrotnej. Ulgę tę otrzymać można na podstawie zaświadczeń, które wydawać będzie pielgrzymom klasztor Jasnogórski.

Ulgi kolejowe na Święto Morza. Jak wiadomo w dniu 31 lipca br. Liga Morska i Kolonialna organizuje w Gdyni Święto Morza. W związku z tem Świętem Ministerstwo Komunikacji przyznało bardzo wydatne ulgi dla tych, którzy wyjeżdżają do Gdyni, aby wziąć udział w uroczystościach. W myśl zarządzenia Ministerstwa Komunikacji każdy kto wy-

jeżdża do Gdyni w dniach 28, 29, 30 i 31 lipca rb. otrzymać może w kasie kolejowej bilet ulgowy uprawniający do przejazdu do Gdyni i z powrotem z Gdyni do miejsca zamieszkania za opłatą tylko 70% normalnej ceny biletu w jedną stronę. Powrót z Gdyni na podstawie tego biletu nastąpić może tylko w dniach 31 lipca oraz 1 i 2 sierpnia. Przy wyjeździe z Gdyni należy bilety te ostatecznie w Kasie biletowej.

Osoby, które brały udział w uroczystościach w Gdyni a nie posiadają biletów powrotnych mogą korzystać w drodze powrotnej z Gdyni do miejsca zamieszkania z 80% zniżki od cen normalnych. Zniżkę tę uzyskuje się na podstawie specjalnych zaświadczeń, wydawanych przez Ligę Morską i Kolonialną w porozumieniu z Dyrekcją Okręgową Kolei Państwowych w Gdańsku. Bilety te nie upoważniają do czynienia przerw w podróży.

Cła oraz reglamentacja handlu zewnętrznego

Ulgi celne. Dziennik Ustaw Nr. 55, poz. 542 zawiera rozporządzenie ministerjalne, określające cło ulgowe dla poniższego szeregu towarów za każdorazowym zezwoleniem Min. Skarbu:

Pozycja taryfy celnej	Nazwa towaru	Cło ulgowe w proc. cła normalnego (autonomicznego)
z 24 z p. 5a	Sok winogronowy, skondensowany w opakowaniu hermetycznym, bez cukru, bez alkoholu	5.—
z 24 z p. 5b	Sok winogronowy, skondensowany w opakowaniu niehermetycznym, bez cukru, bez alkoholu	10.—
z 37 z p. 2a	Szproty wędzone, marynowane, w oliwie oraz kilki w sosie, sprowadzane w opakowaniach hermetycznych . .	9.—
z 37 z p. 4b	Śledzie solone — o ile 10 kg tych śledzi zawiera nie więcej niż 60 sztuk	33 1/2
z 55 z p. 4	Skóry wierzchnie baranie, wyprawione do przerobu fabrycznego	10.—
z 61 z p. 1c i d i	uwaga 2: Wszelkie szpulki drewniane toczone	25.—
z 66 z p. 2c	Kwarc, skałki i pegmatyk mielone do celów przemysłowych	bez cła
z 67 z p. 2	Kamienie półszlachetne, prawdziwe i sztuczne, sprowadzane w stanie surowym do obróbki (szlifowania) . .	10.—
z 71 z p. 2	Grafit zmielony, również zespolony w grudki lub w płatki, do celów przemysłowych	35.—
z 71 z p. 5b i c	Niewyrabiane w kraju elektrody z węgla i grafitu do celów przemysłowych	10.—
z 77 z pp. 2a, b i	5a: Pałeczki ze szkła białego, pałeczki zabarwione w masie — wszystko do wyrobu wafelny szklanej	20.—
z 77 z p. 2b	Rury szklane, maszynowo ciągnięte ze szkła białego, i półbiałego, również dęte, o średnicy 40 mm do 90 mm i rurki o rednicy 6 mm do 8 mm, o grubości ścianki 0,5 mm do 1 mm, do wyrobu termosów	20.—
z 77 z pp. 2b, 5a	i 6b: Rurki ze szkła biał., rurki zabarwione w masie, maszynowo ciągnięte, również dęte, do wyrobu ampułek itp. opakowań	20.—

Pozycja taryfy celnej	Nazwa towaru	Cło ulgowe w proc. cła normalnego (autonomicznego)	Pozycja taryfy celnej	Nazwa towaru	Cło ulgowe w proc. cła normalnego (autonomicznego)
z 85 z p. 4	Olej smarowy ciężki, zmieszany z olejami i tłuszczami zwierzęcymi i roślinnymi, używany przy wytłaczaniu z porcelany artykułów elektrotechnicznych	bez cła	z 152 z p. 6	Dna wygięte, żelazne, stalowe dla t. zw. kotłów krakowych o średnicy 2700 mm i wyżej, o grubości ścianki 32 mm i wyżej	20.—
z 88 z p. 3	Niewyrabiane w kraju dętki i opony sprowadzane przez fabryki produkujące podwozia samochodowe i motocykle	bez cła	z 153 z p. 1a/1	Formy stalowe „wlewnice“ obrobione do wyrobu rur żeliwnych, lanych systemem odśrodkowym	20.—
z 96 z p. 3a	Siarczan baru strącony (blanc fixe) do wyrobu papieru	25.—	z 115 z p. 1	Drut stalowy, hartowany do wyrobu szczotek	30.—
z 102 z p. 1	Dwutlenek baru	20.—	z 156 z p. 1 153 z p. 1b:	Wyroby z drutu korytkowego żelaznego o szerokości poniżej 6,5 mm wzgl. wyroby z korytkowej taśmy stalowej o szerokości powyżej 6,5 mm do wyrobu mechanizmów parosolowych	20.—
z 108 p. 4a	Kwas azotowy skoncentrowany (powyżej 40° Be) nitroza (mieszanina kwasu azotowego z siarkowym)	75 —	z 165 z p. 2a 1	Płatkowy metal aluminiowy, t. zw. folia aluminiowa biała w rolach o szerokości 333 mm i wyżej, do przerobu fabrycznego	50.—
z 112 z p. 3b	Gaz świetlny, sprowadzany rurociągami	20.—	z 166	Płatki aluminiowe do wyrobu materiałów wybuchowych	20.—
	U w a g a I.: Przy zamianie objętości na ciężar, wagę 200 m ³ gazu określa się na 100 kg.		z 167, 168 i 169	Niewyrabiane w kraju maszyny i aparaty, o ile stanowią część składową nowoinstalowanych kompletnych urządzeń oddziałów zakładów przemysłowych lub mają służyć do obniżenia kosztów wzgl. zwiększenia produkcji przemysłowej lub rolnej — za pozwoleniem Ministra Skarbu, wydanem w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu	35.—
	U w a g a II.: Gaz świetlny, sprowadzany rurociągami	bez cła	z 167 z pp. 19, 20, 21, 22, 23, 24:	Niewyrabiane w kraju maszyny do przeróbki lnu i konopi — za pozwoleniem Ministra Skarbu, wydanem w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu	10.—
z 112 z p. 25b	Masy kontaktowe, sporządzone z pumeksu, wzgl. z ziemi okrzemkowej, przesyconych solami wanadu, do celów przemysłowych	10.—	z 167 z p. 38	Niewyrabiane w kraju silniki elektryczne, sprowadzane przez fabryki obrabiarek do drzewa — za zezwoleniem Ministra Skarbu, wydanem w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu	35.—
z 112 z p. 25b II	Nadmanganian potasowy do celów przemysłowych	20.—	z 167 z pp. 7, 9, 10, 33, 34 i 38:	Niewyrabiane w kraju lewary samochodowe oliwne, pompki paliwowe, silniki wielocylindrowe systemu Diesla i benzynowe, silniki jedno- i wielocylindrowe, motocyklowe, karburatory, łożyska, dynamostartery, magnety, sprowadzane przez fabryki, produkujące podwozia samochodowe i motocykle	bez cła
z 112 z p. 25b II	Chlorek cyny do celów przemysłów.	25 —			
z 112 z p. 25	Organiczne przetwory chemiczne osobno niewymienione, używane jako odczynniki chemiczne przy płókanii rud cynkowych	10.—			
z 112 z p. 25c	Metyloheksalina (6-krotnie uwodorniony krezol) do celów przemysłów.	10.—			
z 117 p. 6	Olej drzewny	50.—			
z 119 z p. 4	Benzaldehyd do wyrobu barwników syntetycznych	15.—			
z 140 z p. 8 i	Uwaga 5: Stal taśmowa, hartowana o wytrzymałości powyżej 70 kg na 1 m ² do wyrobu piłek	50.—			
z 140 z p. 8 i	Uwaga 1: Bednarka i blacha na zimno walcowana o grubości 0,15 mm do 0,17 mm do wyrobu kółek do obuwia	30.—			
z 143 z p. 3c	Blacha aluminiowa o grubości 0,1 mm i mniej do wyrobu folii aluminiowej	10.—			
z 148 pp. 2a i 3a	Przybory i wyroby z metali szlachetnych, wymienionych w poz. tar. celn. 148 p. 1a do celów naukowych i technicznych	bez cła			
z 148 z p. 5	Drut srebrny, specjalny t. zw. topikowy do wyrobu bezpieczników	20.—			
z 150 z p. 4a i b	Walce utwardzane o średnicy 850 mm i wyżej dla hut	20.—			
z 152 z p. 1a	Walczaki, t.j. zbiorniki pary i wody, wykute z jednego bloku, również spawane z jednym szwem podłużnym o średnicy 1200 mm i o długości 6200 mm i wyżej do kotłów wodno-rurkow.	25. —			

Pozycja taryfy celnej	Nazwa towaru	Cło ulgowe w proc. cła normalnego (autonomicznego)
z 173 z pp. 6 i 17	Niewyrabiane w kraju koła samochodowe, latarnie samochodowe, siedła motocyklowe, kierunkowskazy okrągłe, sprowadzane przez fabryki, produkujące podwozia samochodowe i motocykle oraz koła tarczowe samochodowe, sprowadzane przez wytwórnie przyczep samochodowych	bez cła
z 169 z p. 10a	Wyświetlone pozytywy, dotyczące kroniki filmowej	bez cła
z 169 z p. 10c	Wstęgi kinematograficzne niewyświetlone dla produkcji filmów	20.—
z 177 z p. 2c	Tektura satynowana, której 1 m ² waży powyżej 260 g do wyrobu naczyń papierow., niechłoniących wody	20.—
z 177 z p. 3	Fibra wulkanizowana	30.—
z 177 z pp. 6c I, II i d, 11b I, II, c I, II i 20;	Papier wymieniony w pozycji 177 p. 6 c I, II i d, w p. 11 b I, II i c I, II oraz papier podklejony tkaninami z p. 20 do wyrobu papieru światłoczułego	20.—
z 177 z p. 10a	Papier pergaminowy naturalnego koloru, do wyrobu naczyń papierowych niechłoniących tłuszczów	20.—
z 177 z p. 23	Dekalkomania sprowadzana przez fabryki porcelany i fajansów	50.—
z 180 p. 6	Przędziwo z włókna sztucznego, cięte o zbliżonej długości włókien, nieskręcone (t. zw. vistra): a) niebarwione b) barwione	10.— 30.—
z 183 z p. 6	Przędza wszelka nitkowana z dwóch lub więcej nici pojedynczych (oprócz wymienionej w p. 5 (do wyrobu sieci rybackich	10.—
z 184 z p. 5b	Przędza z włókien rami w motkach, surowa nitkowana do przerobu fabr.	20.—
z 184 z p. 6a	Przędza z włókien rami w kłębkach lub na szpulkach, bielona, nienitkowana, — do przerobu fabrycznego	20.—
z 187 z p. 2	Tkanina bawełniana surowa, zawierająca w 1 kg wagi do 15 m ² włącznie, do wyrobu opon samochodowych	20.—
z 187 z p. 2	Tkanina bawełniana surowa o wiązaniu satynowym, zawierająca w 1 kg wagi do 15 m ² włącznie, do wyrobu welwetów ciętych	30.—
z 190 p. 3	Sieci rybackie, wszelkie nawet bawełniane	10.—
z 197	Tkanina półjedwabna działkowa do wyrobu guzików	15.—
z 177 p. 4a	Papier pakowy o wadze większej niż 28 g w jednym metrze kwadratowym, niebarwiony, niesatynowany nawet z jednej strony, z drzewa gotowanego lub z celulozy niebielonej, w arkuszach, rolach	54.—

nistrem Przemysłu i Handlu. Wysokość cła ulgowego w stosunku do cła normalnego (autonomicznego) wynosi odpowiedni procent, uwidoczniony w poniższej tabeli:

Pozycja taryfy celnej	Nazwa towaru	Cło ulgowe w proc. cła normalnego (autonomicznego)
z 177 p. 4	Papier pakowy o wadze większej niż 28 g w 1 m 2 w arkuszach, rolach	15
z 177 p. 5	Papier gazetowy z zawartością masy drzewnej niemniej niż 30% o wadze od 45 do 55 g w 1 m ² niesatynowany, niebarwiony, nieklejony lub słabo klejony: a) w rolach o średn. 70 cm i więcej b) w arkuszach	50 45
z 177 z p. 6a	Papier kancelaryjny, klejony w arkuszach, rolach, biały lub zabarwiony w masie bez ozdób i znaków wodnych o wadze większej niż 28 g w 1 m ² o zawartości masy drzewnej powyżej 30%, niebarwiony	50

Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem 14 lipca 1932 r.

Uzupełnienie wykazu towarów dopuszczonych do eksportu kompensacyjnego. Ministerstwo Przemysłu i Handlu podaje, że z dniem 15 lipca br. do wykazu towarów kompensacyjnego eksportu zostają dodatkowo zaliczone:

Stos. % ulgi przywózowej do wartości wywoz. towaru	nazwa towaru
30	1. bibuła karbonowa
30	2. bibuła kondensacyjna

Podwyższenie opłat celnych w Kanadzie. Rząd kanadyjski zaprojektował podwyższenie opłaty od towarów importowanych z 1% na 3% oraz podwyższenie podatku obrotowego z 4% na 6%.

Zarządzenia te mają charakter wyraźnie fiskalny (excise tax, od towarów importowanych ma dać 16 mil. dolarów) przy tej okazji zaznacza się, że wszystkie towary importowane do Kanady winny posiadać oznaczenie kraju pochodzenia, w przeciwnym razie natrafia na trudności odprawa celna. Jest zatem rzeczą wskazaną, by każdy towar pochodzący z Polski był zaznaczony „made in Poland“.

W sprawie węgierskich ograniczeń dewizowych. W związku z ograniczeniami dewizowymi na Węgrzech eksport może być dokonywany tylko na zasadzie udzielanych dewiz eksportowych, co do dostarczenia których eksporterzy zaciągają odpowiednie zobowiązania względem Narodowego Banku Węgierskiego. Od tej zasady odstępuje jednak Narodowy Bank w niektórych wypadkach eksportu, zwalniając wywóz poszczególnych towarów od konieczności pokrycia dewizowego, pozwalając równocześnie na wzajemne rozliczenie się pomiędzy węgierskim eksporterem a wierzycielem zagranicznym, posiadającym w jednym z banków węgierskich należność, wynikłą z obrotu towarowego.

Narazie udziela Narodowy Bank ulgi dla nast. towarów: karpie hodowanych w stawach, win, konserw (za wyjątkiem wątróbki gęsiej, pomidorów i zagranicznych owoców) świeżych owoców i warzyw, papryki i t. d.

Ażeby umożliwić eksporterom węgierskim wykorzystanie możliwości kompensacyjnych, zwraca się British-Ungarische Bank w Budapeszcie z zaofiarowaniem swoich usług, prosząc o podanie: wysokości należności w pengach, wymienienie instytucji bankowej, w której ta należność się znajduje, określenie konta, będącego;

Ulgi celne na papier pakowy, gazetowy i kancelaryjny.

Rozporządzenie z dn'a 21. VI. br. Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 560 zawiera ulgi celne, mające zastosowanie za każdorazowym zezwoleniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Mi-

- a) zalegalizowanym kontem krajowym, wynikiem z obrotu towarowego,
- b) kontem krajowym wynikiem z obrotu towarowego
- c) kontem krajowym w pengach

(przyczem przy c) należy podać, czy należność wynika z obrotu towarowego, czy też z innej transakcji).

Britisch-Ungarische Bank zaofiarowuje również wtedy swoje usługi, jeżeli zagraniczny wierzyciel rachunku w pengach chciałby sam eksportować zwolnione towary, debetując swoją należność i zapewnić obecnie oprocentowanie sum kredytowych a vista u siebie w wysokości 3.8%, sum zaś pozostałych ponad 3 miesiące w wysokości 4.8%.

W sprawie uregulowania importu w Grecji. Niezależnie od zaostrzenia reglamentacji dewizowej, rząd grecki wprowadził ostatnio w życie 2 zarządzenia, restrygujące import a mianowicie reglamentację przywozu licznych towarów oraz podniesienia współczynnika przeliczeniowego, drachmy papierowej na metaliczną, co jest jednoznaczne z podniesieniem stawek celnych.

* Zarządzenia kontyngentowe obowiązują od dn. 11 maja r. b. Tekst odnośnego rozporządzenia wniesiony został przez Ministerstwo Ekonomii Narodowej w sposób następujący:

„Zabroniony jest import towarów zamówionych przed 7 marcem r. b. i których równowartość nie została jeszcze uiszczona. Dozwolony jest natomiast import towarów magazynowanych w celu reekspedycji (tranzyt) lub będących w drodze na okrętach, których równowartość została uregulowana weksłami akceptowanymi przed 7 marca r. b., przyczem dołączone być winny opłacone faktury. — Dozwolone jest też aż do czasu wydawania przez Izby Handlowe pozwoleń przywozowych importerom sprowadzenie towarów w ilościach 25% zdolności importowej danego kupca, określonej na podstawie jego transakcji z okresów ubiegłych, przyczem zarządzenie to nie dotyczy niektórych kategorii towarów o znaczeniu mniej ważnym. Dozwolony jest wreszcie import towarów zamówionych i opłaconych przed 7 maja r. b., lecz których przyjęcie zostało dokonane w dniu 7 maja lub kilka dni później, zwłaszcza, jeżeli zwrot towarów naraziłby importera na straty uiszczonej sumy. — Pozwolenia przywozowe nie będą wydawane importerom, którzy nie sprowadzali danego towaru w przeciągu ostatnich trzech lat, co dotyczy zwłaszcza wyrobów gotowych.“

Importerzy otrzymywać będą książeczki pozwoleniowe, jak się zdaje nieprzenaszalne, w wyniku czego eksporter pozbawiony będzie kontroli w wypadku, jeżeli spotka się z odmową przyjęcia jego towaru, rzekomo z powodu braku pozwolenia. Powstałoby w ten sposób ryzyko, istniejące zupełnie niezależnie od normalnego już w stosunkach z Grecją ryzyka, wynikającego z tamtejszej reglamentacji dewizowej. Oba te czynniki w najwyższym stopniu utrudniają sprzedaż na miejscu z licytacji, jak to się normalnie odbywa i zmuszają eksportera do przeekspediowania towaru do innego kraju. W związku z tem korespondent ateński P. I. E. zwraca uwagę eksporterów polskich na konieczność stosowania jaknajdalej idącej ostrożności, jak np. żądanie nieodwołalnej akredytywy w jednym z banków polskich.

Omawiana powyżej reglamentacja przywozowe dotyczy następujących towarów:

Bydło, świnie, drób, mięso, masło, jaja, kartofle, cukier, glukoza, skóry i wyroby skórzanе, drzewo, meble, cement, wyroby ślusarskie, ołów, cynk, porcelana, szkło, mydło, dekstryna, farby, papier, dywany, jedwab sztuczny, medykamenty, lekarstwa i inne dla Polski mniej ważne.

Do czasu uruchomienia systemu reglamentacyjnego Izby Handlowe wydają pozwolenia prowizoryczne na pewien procent przewidywanego dla danego importera pozwolenia zasadniczego (o czem wspomniano wyżej), które to pozwolenia zostaną następnie odliczone przy definitywnym podziale kontyngentów.

Przywóz przekraczający rozmiary kontyngentu zachodzić będzie mógł jedynie w wypadku uzyskania zgody Banku Greckiego i przy jednoczesnem dokonaniu eksportu towarów greckich o ekwiwalentnej wartości. Dotyczy to zwłaszcza importu bydła i drobiu, suszonej włośzczyzny, kartofli, cukru, paliwa i węgla drzewnego.

Stawkę przeliczeniową drachmy papierowej na metaliczną podwyższono w sposób odmienny dla poszczególnych kategorii towarów. Odnośnie bydła, sera, maki, cukru, nafty itp. stawka przeliczeniowa wynosi 15 drachm papierowych za 1 drachmę metaliczną, odnośnie owoców, zboża, żelaza, wyrobów żelaznych 20 drachm papierowych za 1 drachmę metaliczną, odnośnie wyrobów cukierniczych, obuwia, porcelany, dywanów, odzieży, brykietów i większości wyrobów fabrycznych — 22 drachmy papierowe za 1 drachmę metaliczną.

Przegląd Gospodarczy

Konferencja rolna w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

W zorganizowanej przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu specjalnej konferencji rolnej oprócz zainteresowanych przedstawicieli sfer przemysłowo-handlowych, jak również oprócz delegatów odpowiednich instytucji państwowych, w naradach wzięli udział, jako goście reprezentanci centralnych organizacji rolniczych, którzy bardzo żywo uczestniczyli w obradach.

Na przemówienie wstępne p. prez. Kłarnera, wygłoszone po zagajeniu obrad przez p. min. Zarzyckiego, a poświęcone podkreśleniu wagi zagadnienia organizacji zbytu produktów rolniczych i roli, jaką w tej dziedzinie ma do odegrania kupiectwo, odpowiedział w imieniu rolnictwa p. prez. Fudakowski wyjaśnieniem, iż rolnictwo stoi na stanowisku stworzenia takiego aparatu handlowego, który jest dla jego interesów najdogodniejszy.

Obaj mówcy całkowicie podzielili tezę postawioną przez min. p. Zarzyckiego o konieczności stworzenia ścisłej współpracy między handlem a rolnictwem i znalezienia w tym względzie form trwałego porozumienia.

Pierwszy referat główny, wygłosił p. Sikorski, dyrektor Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu w sprawie polityki zbożowej.

Punktem centralnym w dyskusji, poświęconej sprawom polityki zbożowej, była sprawa polityki P. Z. P. Z. Przedstawiciele kupiectwa stali na stanowisku, iż P. Z. P. Z. tworzą tymczasową i przejściową formę organizacji zbytu produktów rolnych, że działalność swoją powinny ograniczać wyłącznie do usuwania z rynku nadmiaru zbóż w drodze eksportu, że powinny zaniechać rozszerzania swojej działalności na inne artykuły poza zbożem, oraz, że powinny swoją politykę zakupów oprzeć na zasadach decentralizacji.

Gorące debaty w powyższym zakresie, zaostrzone stanowiskiem przedstawicieli P. Z. P. Z. i rolnictwa wzmożły się jeszcze bardziej w drugiej części obrad, poświęconej zagadnieniom standaryzacji eksportu oraz formom organizacyjnym eksporterów i polityce działu kontyngentów eksportowych.

Debaty w drugiej części narad, otwarte przez p. wice-min. Doleżała przedstawieniem też, wysuniętych ze strony Polski w dziedzinie międzynarodowego handlu różnego, zostały gwałtownie zastrzone krańcowo-negatywnem stanowiskiem przedstawicieli sfer rolniczych i niektórych związków eksportowych w sprawie też, wysuniętych przez Związek Izby Przemysłowo-Handlowych, odnośnie do polityki standaryzacyjnej, a zwłaszcza do oddania Izbowi Przem.-Handl. gestii w dziedzinie organizacji eksporterów i podziału kontyngentów.

W trzeciej części narad referaty główne, wygłoszone przez pp. Jakubowskiego, dyrektora Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego (w sprawie polityki administracyjnego regulowania i kontrolowania cen) oraz Kryńskiego, wicedyrektora Izby Przem.-Handlowej w Lublinie (w sprawie polityki tariff kolejowych w stosunku do produktów rolnych) nie wywołały szerszej dyskusji, poczem po referacie końcowym, wygłoszonym przez p. posła Wiślickiego, a poświęconym summarycznemu przeglądowi stanowiska kupiectwa w dziedzinie organizacji zbytu płodów rolnych, oraz po przemówieniu p. prezesa Klarnera — całodziennie i pracowite obrady zamknięte zostały przemówieniem p. ministra Zarzyckiego.

P. minister wyraził zadowolenie z ożywionej wymiany zdań, przez co zostało wyjaśnione stanowisko poszczególnych organizacji co do zbytu produktów rolniczych.

P. minister podkreślił, że we wszystkich przemówieniach dominował interes Państwa i że na tej platformie uda się rozstrzygnąć niewątpliwie wszelkie rozbieżności pomiędzy rolnictwem a handlem. Wreszcie p. minister zaznaczył, że jest przeciwny wszelkim uprzywilejowaniom w stosunku do poszczególnych grup organizacji, hasłem jego jest: równe ciężary i równe obowiązki.

Produkcja polskich hut żelaznych w maju r. b. przedstawiała się, według tymczasowych obliczeń, w formach następująco (w nawiasach cyfry z kwietnia r. b.): wielkie piece — 12.051 (10.811), stalownie 26.902 (38.119), walcownie 19.173 (28.092), rurkownie 2.445 (3.650). W porównaniu z kwietniem produkcja wielkich pieców wzrosła o 11.47 proc., natomiast wytwórczość stalowni spadła o 29.43 proc., walcowni o 31.75 proc., a rurkowni o 33.01 proc.

Położenie górnośląskiego przemysłu produktów węglapochodnych w miesiącu czerwcu 1932 r. Przy nadal — z powodu słabego uruchomienia koksowni — ograniczonej produkcji, warunki zbytu produktów węglapochodnych w czerwcu zaczynają się w miarę nastania sezonu letniego przynajmniej odnośnie niektórych produktów nieco ożywiać. Ogółem jednak, ze względu na stosunkowo małą produkcję oraz ogólne przesilenie gospodarcze, położenie przemysłu produktów węglapochodnych pozostawia w porównaniu zwłaszcza do lat ubiegłych dużo do życzenia.

Wobec prawie zupełnego zastoju w ruchu budowlanym i wynikłego stąd słabego uruchomienia przemysłu tektur smołowcowych oraz robót drogowych, zbytu smół preparowanych oraz smół drogowych nie wykazuje — jak zwykle w inne lata — wydatniejszej poprawy. Zbyt paku w kraju dla fabryk tektur smołowcowych oraz dla brykietowni utrzymuje się na poziomie miesięcy ubiegłych. Wobec wyczerpywania się zapasów tego produktu na rynkach światowych wzmożył się natomiast jego wywóz zagranicę.

Szczególnie źle przedstawia się zbytu oleji smołowcowych, gdyż wobec zupełnego braku większych zleceń na impregnację podkładów kolejowych ze strony Kolei Państwowych, zakłady impregnacyjne mogły tylko w nieznacznym stopniu uruchomić swe nasycalnie.

Zapotrzebowanie na naftalinę czystą kształtowało się w czerwcu jeszcze względnie zadowalająco, natomiast dla naftaliny surowej, której duże zapasy dotkliwie obciążają już od dłuższego czasu normalny przebieg produkcji, nie ujawniło się nadal znaczniejsze zainteresowanie. Utrzymał się również a nawet nieco polepszył się popyt na fenol i krezole, wskutek czego nawet zapasy tych produktów mogły ulec dalszej obniżce.

Sezonowe ożywienie w zakresie zbytu benzolu motoryowego tak w kraju jak i zagranicą utrzymało się przez cały miesiąc, wskutek czego znów, po raz pierwszy od dłuższego już czasu, bieżąca produkcja (znacznie ograniczona z powodu zmniejszonej produkcji w koksowniach) okazała się niewystarczającą i można było przystąpić do załadowań z zapasów, nagromadzonych w miesiącach zimowych. Wobec znacznej dużej nadprodukcji materiałów pędnych na rynkach światowych, utrzymywały się ceny mimo to na stosunkowo niskim poziomie a ceny krajowe, w przystosowaniu się do obniżonych cen benzyny — wykazywały nawet tendencję zniżkową.

Zapotrzebowanie benzoli czystych dla przemysłu chemicznego było nadal stosunkowo ożywione, tak że ujawniony już w ubiegłym miesiącu brak niektórych z tych produktów (szczególnie toluolu) — wobec nadal ograniczonej produkcji w koksowniach daje się coraz dotkliwiej odczuwać.

Zbyt siarczanu amonu w kraju — jak zwykle w tej porze roku — ograniczał się tylko do małych ilości w sprzedaży drobnej. Za wyjątkiem kilku drobniejszych partii, również eksport tego produktu ustał chwilowo prawie zupełnie.

Z Zbytu

Z posiedzenia Rady Izby Handlowej.

30 czerwca b. r. odbyło się posiedzenie Rady Przybocznej Izby Handlowej w Katowicach z powodu upływu pierwszego dziesięciolecia istnienia Izby. Wzięli w nim udział Komisarz Rządowy Jan J. Kowalczyk, dyrektor M. Drozdowski i pp. dyr. T. Kowalczyk, dyr. B. Szafik, dyr. W. Jerzykiewicz, dyr. M. Sabass, pp. St. Ficowski, M. Rzeźniczek, radca E. Caspari, M. Weichmann, St. Janicki i dyr. J. Piechulek.

Zebranie zagał Komisarz Kowalczyk, poczem złożył sprawozdanie z sytuacji finansowej i majątkowej Izby, oraz jej działalności od chwili jej powołania do życia w czerwcu 1922 r., do chwili obecnej, omawiając szczególnie instytucje, które powstały z inicjatywy, lub przy pomocy Izby jak Górnośląskie Wiadomości Gospodarcze, wystawy przemysłu krajowego, ustanowienie biegłych z różnych dziedzin handlu i księgowości, szkolnictwo handlowe, stację badania masła eksportowego, biuro reklamacyj kolejowych, powołanie do życia wywiadowni handlowej „Informacja“ itd. Komisarz Kowalczyk zaznaczył, że dziś, mimo iż Izba niekorzysta jeszcze z prerogatyw, przysługujących izbowi przemysłowo-handlowym poza Śląskiem, działalność jej w niczem nie ustępuje działalności innych Izb w Rzeczypospolitej, i że mimo swej nazwy Izba reprezentuje również przemysł swego okręgu, z którym współpracuje zacieśnia się coraz bardziej. Na wniosek radcy Caspariego Rada złożyła podziękowanie Komisarzowi i Biru Izby za dotychczasową pracę dla Izby i życia gospodarczego Śląska.

Następnie zebrani wysłuchali sprawozdania z bieżących i załatwionych w okresie od lutego do czerwca b. r. spraw Izby, które złożył dyr. Drozdowski, i przyjęli protokół z ostatniego posiedzenia Rady Przybocznej. No tem posiedzenie zakończono.

W sprawie przywozu artykułów reglamentowanych, a koniecznie potrzebnych dla utrzymania ruchu w przedsiębiorstwach.

W poniedziałek, dnia 27 ub. m. odbyła się w Izbie Handlowej w Katowicach narada, mająca na celu ustalenie listy towarów zagranicznych zabronionych do przywozu, których sprowadzanie dla potrzeb przemysłu górniczego na G. Śląsku jest niezbędne.

W posiedzeniu oprócz przedstawicieli górnośląskiego przemysłu górniczego z p. Dyr. Chutkowskim na czele, wzięli udział również przedstawiciele miejscowego przemysłu przetwórczego metalowego i elektrotechnicznego, oraz przedstawiciele firm wytwórczych z innych dzielnic Polski. Ponadto przybyli specjalnie na powyższą naradę p. Prof. Okolski, Dyrektor Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, oraz p. Dyr. Januszewski, Dyrektor Związku Polskich Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych.

Po zagajeniu konferencji i przywitaniu gości przez pana Senatora Jana J. Kowalczyka, Komisarza Rządowego Izby Handlowej, cele konferencji wyjaśnił w odpowiednim referacie p. inż. Rojewski kierownik działu reglamentacyjno-celnego Izby Katowickiej. Ustalenie listy, która była następnie przedmiotem szczegółowych obrad konferencji zainicjował w porozumieniu z Izłą Górnośląski Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych w następstwie wydanych przez Rząd w styczniu roku bież. nowych zakazów przywozu. Stan rzeczy, jaki po wprowadzeniu tych zakazów zaistniał, stanowił poważne utrudnienia dla przemysłu w zaopatrywaniu się w najmniezbędniejsze nieraz dla utrzymania ruchu przedmioty, których nabycie w kraju nie jest możliwe. Zainicjowana wówczas lista miała być przedstawiona czynnikom rządowym z prośbą o liberalne traktowanie przywozu tych artykułów, które objęte zostały zakazem. Przyznanie w międzyczasie kontyngentów przywozowych na te towary w znacznej mierze złagodziło sytuację, jednak nie przekreśliło celowości i potrzeby wypracowania tej listy pod warunkiem jednak sprowadzenia jej do granic istotnie niezbędnych przez porównanie zgłoszonych przez przemysł górniczy dezyderatów z opinią sfer produkujących.

Konferencja zwołana przez Izbę miała na celu rozpatrzyć opracowaną listę i wyeliminować z niej wszystkie te artykuły, które są wyrabiane w kraju, względnie, które mogą być w kraju wyrabiane, w warunkach odpowiadających zapotrzebowaniu przemysłu. W ten sposób opracowana lista może być doskonałym materiałem orientacyjnym dla czynników miarodajnych przy negocjacjach i ustalaniu wysokości kontyngentów przywozowych. Ponadto lista taka pozwoli na sprawiedliwy rozdział kontyngentów przywozowych w tych pozycjach taryfy celnej, gdzie kontyngenty są zbyt szczupłe dla zaspokojenia całego zgłaszanego zapotrzebowania, gdyż towary pomieszczone na liście traktowane będą mogły być z pierwszeństwem przed innymi. — Wzajemna wymiana zdań pomiędzy producentami i konsumentami wyłonić może nowe możliwości rozwoju produkcji krajowej w przystosowaniu jej do zapotrzebowania przemysłu, jak również przemysłowi dostarczyć szeregu nowych informacji o postępie produkcji krajowej. Również wobec tego, iż lista zawiera wskazówki co do krajów pochodzenia niezbędnych do przywozu artykułów, może ona oddać usługi przy kierowaniu importu z tych krajów posiadających traktaty handlowe z Polską, z którymi ożywienie transakcji importowych ma poważne znaczenie dla możliwości rozwoju naszego eksportu jak n. p. z Austrii.

Po referacie p. inż. Rojewskiego przystąpiono do szczegółowego przedyskutowania następujących działów opracowanej listy:

1. maszyny do urabiania węgla i rudy;
2. maszyny i urządzenia do transportu;
3. maszyny i urządzenia do sortowania;
4. różne maszyny;
5. maszyny i urządzenia elektryczne;
6. inne artykuły.

Przy dyskusji jaka przy poszczególnych pozycjach wyłoniła się pomiędzy przedstawicielami przemysłu górniczego, a wytwórcami poszczególnych działów okazało się, że cały szereg maszyn, przyrządów, artykułów pomocniczych zarówno w dziale mechanicznym, jak i elektrycznym, sprowadzanych dotąd przez przemysł Śląski z zagranicy, wytwarza się w kraju. Zaznaczyć trzeba, że dyskusja, która stała na wysokim poziomie fachowej znajomości rzeczy, przyczyniła się do bezpośredniego nawiązania kontaktu pomiędzy odbiorcami i dostawcami, przyczem dostawcy powołując się na produkowane w kraju artykuły, cytowali wypadki pozytywnego zastosowania wyrobów krajowych w ruchu i rezultatów przy tem osiągniętych, zaś odbiorcy wysuwali konkretne zastrzeżenia, dotyczące technicznych braków niektórych wyrobów żądając ich usunięcia, poprawy itp. W szeregu wypadków stwierdzono, iż produkcja krajowa w ostatnich latach poczyniła daleko idące postępy, w rezultacie czego opracowana lista uległa częściowej redukcji.

W zakończeniu konferencji Dyrektor Izby Handlowej p. Drodowski zaznaczył, że odbyta narada była pierwsza z całego cyklu tego rodzaju zebrań, które Izba Handlowa ma zamiar zorganizować również w innych dziedzinach produkcji krajowej. — Wytwórcy z innych dzielnic Polski powinni większą uwagę zwrócić na rynek odbiorczy, jakim dla nich jest przemysł górnośląski. Dotąd zauważyć należy zaniedbanie tego najpoważniejszego w Polsce odbiorcy artykułów technicznych przez wytwórnie krajowe. Niezbędne jest rozwinięcie akwizycji, reklamy i obsługi odbiorców górnośląskich ze strony przemysłu technicznego polskiego. Szczególny nacisk położyć należy na tzw. obsługę techniczną, stosowaną przez wytwórców zagranicznych, a zaniedbywaną przez fabryki krajowe. Dostawca polski rzadko kiedy po dostarczeniu swego wytworu interesuje się, jak on funkcjonuje w ruchu, czy wykazuje wady, któreby należało usunąć i czy odbiorca zadowolony jest z dostarczonego mu towaru. — W dziedzinie reklamy wyrobów polskich byłoby pożądanem, ażeby polski przemysł metalowy oraz elektrotechniczny bliżej zainteresował się dorocznymi targami katowickimi, które wykorzystywane są coraz racjonalniej w kierunku zbliżenia dostawcy z odbiorcą.

Przemawiał następnie p. prof. Okolski imieniem Związku Przemysłu Metalowego, dziękując Izbie za zwołanie tak pożytecznej konferencji i kładąc nacisk na konieczność technicznego dostosowania wartości wyrobów krajowych do potrzeb górnictwa, co jest jednym z najważniejszych warunków jakim odpowiadać muszą wszystkie używane w tym dziale maszyny i aparaty.

P. dyr. Chutkowski w imieniu Unii polskiego przemysłu górniczo-hutniczego wyraził zadowolenie z wyniku konferencji i nadzieję, że ustalone w toku obrad słuszne postulaty przemysłu górniczego znajdą skuteczne poparcie ze strony Izby, jak również p. prof. Okolskiego piastującego godność prezesa Centralnej Komisji Przywozowej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu w dziedzinie polityki przywozowej.

Zamykając konferencję p. Komisarz Rządowy Izby senator Jan J. Kowalczyk wyraził przekonanie, że zarówno odbyta konferencja, jak i następne zapowiedziane przez Izbę doprowadzą do coraz ściślejszego zbliżenia się i współpracy tw. przemysłu górniczo-hutniczego z krajowym przemysłem przetwórczym.

W rezultacie prac związanych z powyższą konferencją przesyła Izba Ministerstwu listę towarów, potrzeb. dla górnictwa, których nabycie w kraju nie jest możliwe, przyczem zwróciła specjalną uwagę na to, że wykaz ten odpowiada całkowicie naszym obecnym możliwościom produkcyjnym; wyeliminowane zostały z niego wszystkie te artykuły, które są wzgl. mogą być w kraju wyrabiane.

Wykaz ten obejmuje pozycję Tar. Celnej, nazwę towaru, przybliżone zapotrzebowanie obwodu górnośląskiego oraz kraje, produkujące dane artykuły. Fakt figurowania przy pewnych pozycjach kilku krajów nie oznacza jednak, aby one wzajemnie się wyeliminowały, przeciwnie, przeważnie poszczególne kraje uzupełniają się wzajemnie, np. pompy dla wody podsadzkowej, aczkolwiek są robione w Anglii, to jednakże nie wszystkich typów, wobec czego częstokroć zachodzi potrzeba sprowadzania pewnych specjalnych typów pomp również i z Niemiec. Wskazówki, co do krajów pochodzenia mogą oddać usługi w razie ewent. potrzeby przedstawienia importu z krajów traktujących gorzej nasz eksport na państwa nieutrudniające naszego wywozu, lub też mające znaczenie dla możliwości dalszego rozwoju naszego eksportu, jak np. Austrie.

Wobec powszechnego uznania, z jakim spotkała się zainicjowana wspomniana konferencja, ma Izba zamiar zorganizować szereg podobnych konferencji również w odniesieniu do innych dziedzin, w pierwszym rzędzie do przemysłu hutniczego, chemicznego itp.

W Izbie są do przejrzenia raporty konsularne w sprawie krajów Ameryki Środkowej i Indyi Zachodnich (6761/32 Z).

Ruchi cen

Przeciętne ceny na cynk i ołów za miesiąc czerwiec br.

Cynk surowy	zł 683,24	za 1000 kg
cyn rafinowany	715,77	" " "
blacha cynkowa	954,50	" " "
ołów hutniczy miękki rafinowany	542,25	" " "
blacha ołowiana	867,60	" " "
rury ołowiane	867,60	" " "
rury z twardego ołowiu	954,36	" " "
drut ołowiany	867,60	" " "
śrut ołowiany miękki	1.198,37	" " "
minja ołowiana	987,87	" " "
głębka ołowiana w łuskach	902,94	" " "
srebro	73,33	za 1 kg

Notowania cen nabiału. Ceny hurtowne masła loco skład dostawcy w zł za 1 kg oraz ceny hurtowne mleka loco stacja Katowice w zł za 1 liter przedstawiały się w czasie od 1-go do 15-go lipca br.:

	1. VII.	5. VII.	8. VII.	13. VII.	15. VIII.
Masło deser. I gat.	2,60—2,80	2,55—2,80	2,65—2,90	2,70—3,10	3,20—3,40
Masło deser. II gat.	2,40—2,60	2,30—2,80	2,40—2,70	2,60—3,00	2,90—3,25
Masłowiejskie	2,10—2,40	2,10—2,40	2,20—2,60	2,50—2,60	2,70—2,90
Masło kuch.	2,00—2,20	2,10—2,20	2,00—2,30	2,40—2,50	2,50—2,60
Mleko pełne surowe	0,20—0,25	0,20—0,25	0,20—0,25	0,20—0,25	0,20—0,25
Mleko pełne past.	0,23—0,24	0,23—0,24	0,23—0,24	0,23—0,24	0,23—0,24

CENNIK

materiałów budowlanych, ustalony na posiedzeniu Komisji Cennikowej Materiałów Budowlanych w dniu 8 lipca 1932 r.

za miesiąc czerwiec br.

L. p.	Materiały murarskie	Za jednostkę wagi, miary itp.	Cena w zł na składzie lub w wagonie od — do
1	Cegła zwyczajna palona	1000 szt.	39,00 42,00
2	Cegła szamot. kraj. 32/33 SK.	1 tona	100,00 130,00
3	Cegła sufitowa 25×15×10 (Kleina)	1000 szt.	115,00 130,00
4	Cegła sufitowa 25×33×15 (Ackerm.)	"	315,00
5	Cegła pustakowa	"	48,00 50,00
6	Cegła pustakowa porowata	"	—
7	Cegła ostropalona sort. oblicówka	"	60,00 80,00
8	Żwir rzeczny (Wisła Odra)	1 tona	6,20 7,70
9	Piasek rzeczny	"	6,50 8,00
10	Piasek kopalny (2 1/2 km od budowy)	1 m³	5,50 6,50
11	Żużel wysokopiec. łamany a) podkład.	1 tona	6,00
	b) szuter	"	5,00
	c) grysik	"	3,00 4,50
12	Wapno palone, zależnie od jakości	100 kg	3,20 3,40
13	Wapno gaszone	1 m³	28,00
14	Cement w beczkach	100 kg	9,60 11,20
15	Gips murarski w workach	"	6,00 7,00
16	Gips sztukatorski a) harceński	"	15 00 16,00
	b) alabastr. kraj.	"	—
17	Maty trzcinowe	1 m²	0,16
18	Gwoździe do trzcinowania 25×25	1 kg	1,00 1,20
19	Drut do trzcinow. żarz. 1 mm przekr.	"	0,94
20	Drut żelazny 5 i 6 mm w kręg. niez.	100 kg	67,— 74,—
21	Żelazo do betonu, składowe, cena zas.	1 tona	410,—
22	Żelazo prof. do nr. 24 skład., cena zas.	"	420,—
23	Żelazo profil. ponad nr. 24	"	490,—
24	Walcówka w wiązkach, cena zas.	"	—
25	Bednarka w wiązkach, cena zas.	"	492,50
26	Zaprawa fasadowa „Terrabona“	100 kg	10,00 12,00
27	Asfaltowa papa izolacyjna	1 m²	2,00

L. p.	Materiały ciesielskie	Za jednostkę wagi, miary itp.	Cena w zł na składzie lub w wagonie od — do
1	Belki sosn. do 6 m. dług.	1 m³	50,00 65,00
2	Deski sosn. 40 i 50 mm.	"	55 00 60,00
3	Kantówka sosnowa wiąz.	"	56,00 62,00
4	Deski podłog. sosn. hebl. i szpunt. 30 mm	"	90,00 100,00
5	Legary 10×10	"	65,00 70,00
6	Łaty 4×6	"	56,00 62,00
7	Szalówka	"	45,00 48,00
8	Listwa podłog. miękka 3 cal.	1 mb.	0,30
9	Deszczulka dęb. parkiet. I. kl.	1 m²	9,50 10,00
10	Deszczulki bukowe I. kl.	"	8 50 9 00
11	Dragowina do robót beton.	1 m³	30,00 35,00

L. p.	Materiały dekarskie	Za jednostkę wagi, miary itp.	Cena w zł na składzie lub w wagonie od — do
1	Blacha cynkowa	1 kg	1,06 1,10
2	Papa nr. 200	7 m ²	3 90
3	Papa nr. 150	"	4,50
4	Papa nr. 125	"	5, 15
5	Papa nr. 100	"	5,80
6	Papa nr. 80	"	6,30 6,50
7	Dachówka karpiówka I. kl.	1000 szt.	100,— 120,—
8	Dachówka kliny	1 szt.	0,30
9	Gąsior dachówkowy maszynowy	"	1,20
10	Gwoździe papowe	1 kg	1,— 1,20
11	Smola gazowa preparowana	100 kg	22,00 24,00
12	Asfalt krajowy (sztuczny)	"	15,00 18,00
13	Gudron krajowy	"	23,00 30,00
14	Lepnik krajowy	"	22,00 25,00
15	Karbolineum	"	35,00 40,00
16	Kit do papy	"	50,00 55,00
17	Kit do rur i muf	"	34,00 35,00
18	Dachówka cement., 22 szt. na 1 m ²	1000 szt.	215,00
19	Gąsior cementowy	1 szt.	1,15

L. p.	Materiały różne	Za jednostkę wagi, miary itp.	Cena w zł na składzie lub w wagonie od — do
1	Kafle I. kl. białe polewane	1 szt.	0,80 1,00
2	Kafle I. kl. kolor.	"	0,70 0,90
3	Kafle szmelcowane	"	2,00 2,50
4	Kwadrately	"	0,50 0,60
5	Narożniki	"	1,60 2,00
6	Posadzka kamionkowa	1 m ²	17,00 21,00
7	Płyty okładz. glazur.	"	18,00 22,00
8	Oszklenie szkłem zwykł. piotr gr. 3 mm	"	6,80 7,80
9	Szkło 4/4 III.	"	4 80
10	Gwoździe zwykłe	1 kg	0,65
11	Kreda szlamowa	"	0,09
12	Klej stolarski	"	2,20

L. p.	Materiały kanalizacyjne	Za jednostkę wagi, miary itp.	Cena w zł na składzie lub w wagonie od — do
1	Dreny (sączki) 2 calowe	1000 szt.	60,00
2	Dreny (sączki) 3 calowe	"	120,00
3	Dreny (sączki) 4 calowe	"	210,00
4	Rury kamionkowe 100 mm.	1 mb.	4,60 5,00
5	Rury kamionkowe 150 mm.	"	7,00 7,50
6	Rury kamionkowe 200 mm.	"	10,00 10,60
7	Rury cementowe 150 mm.	"	2,50 3,00
8	Rury cementowe 200 mm.	"	3,30 3,75
9	Rury cementowe 300 mm.	"	5,15 6,00
10	Rury żelazne, lane asfaltowane	1 kg	0,70
11	Rury ołowiane	"	1,80

L. p.	Materiały brukarskie	Za jednostkę wagi, miary itp.	Cena w zł na składzie lub w wagonie od — do
1	Płyty hydr. pras. bet. 30×30×5	1 m ²	8,60
2	" " " " mozaików 30×30×15	"	12,30

Żgłoszenia firm

Oferty i zapytania firm amerykańskich.

- No. 2822/31 — Fabryka registratorów do wypisywania rachunków w kilku kopiach, pragnie nawiązać łączność z firmą polską w branży sprzedaży maszyn biurowych, w celu oddania wyłącznego zastępstwa. Katalogi w biurze Izby Polsko-Amerykańskiej w Warszawie.
- No. 3110/31 — Firma nowojorska, skuteczniejszą dostawę dla krajów środkowo-amerykańskich, wyraża gotowość zakupu w Polsce okrągłaków sosnowych w ilości 8.000.000 „board feet“ miesięcznie.
- No. 3272/31 — Firma w Brooklynie w branży importu osłonek do kielbas, nawiąże stosunki z polskimi dostawcami jelił owczych i wieprzowych, oraz solonej wieprzowiny.
- No. 3275/31 — Dom importowy w Jersey City, trudniący się importem cukierków, nawiąże kontakt z wytwórcami polskimi.
- No. 3345/31 — Agentura nowojorska w branży sprzedaży przetworów mięsnych, interesuje się importem polskich bekonów i osłonek do kielbas.
- No. 3761/31 — Firma w Brooklynie, trudniąca się hurtowym handlem artykułami spożywczymi, chce wprowadzać bekony, szynki i suszoną kielbasę z Polski.
- No. 3801/31 — Dom importowy w New Yorku reflektuje na zakup masła w Polsce.
- No. 3848/31 — Hurtownia spożywcza w Tacoma interesuje się importem szynki puszkowanej z Polski.
- No. 3973/31 — Agent eksportowy fabryki wytwarzającej nowy typ elektrycznego palnika ropnego, odda wyłączne przedstawicielstwo na sprzedaż tego aparatu w Polsce.
- No. 4030/31 — Dom importowy w New Yorku chce nawiązać kontakt z polskimi producentami drewnianych krzeseł składanych, oraz drewnianych przyborów i naczyń kuchennych.
- No. 4062/31 — Firma nowojorska w dziale importu wyrobów szklanych obejmie przedstawicielstwo huty polskiej wytwarzającej szkło stołowe.
- No. 4068/31 — Firma kanadyjska trudniąca się hurtową sprzedażą papieru i szpagatu, reflektuje na import bawełnianego szpagatu nieglansowanego do zawazywania paczek.
- No. 4198/31 — Firma nowojorska, wyrabiająca sztuczną skórę, poszukuje odbiorców w Polsce.
- No. 4202/31 — Firma nowojorska nawiąże stosunki z polską wytwórnią mebli giętych, wyrabiającą krzesła składane.
- No. 4228/31 — Firma w Buffalo życzy sobie otrzymać oferty na dostawę polskich filmów mówionych, ce-

lem zakupienia licencji na teren Stanów Zjednoczonych.

- No. 4333/31 — Firma nowojorska, trudniąca się importem beretów, nawiąże kontakt z wytwórniami polskimi.
- No. 4356/31 — Fabryka w stanie Illinois, wytwarzająca aparaty rentgenowskie, poszukuje odbiorców.
- No. 4456/31 — Hurtownia artykułów spożywczych w Buffalo reflektuje na import cukierków z Polski.
- No. 4458/31 — Firma w Buffalo interesuje się możliwością sprowadzenia polskich tkanin ubraniowych w najlepszych gatunkach.
- No. 4509/31 — Agent nowojorski obejmie przedstawicielstwo polskich fabryk mebli giętych.
- No. 4659/31 — Wytwórnia skór rękawicznicznych w stanie New York poszukuje odbiorców.
- No. 4664/31 — Firma importowa w New Yorku życzy sobie otrzymać oferty od polskich eksporterów fasoli.
- No. 27/32 — Trzy firmy w New Yorku wyrażają chęć zakupu instrumentów muzycznych w Polsce.
- No. 28/32 — Instytucja w New Yorku nawiąże stosunki z polskimi wytwórniami filmów naukowych, ogólnokształcących, krajoznawczych, oraz na tematy patriotyczne, religijne lub dramatyczne, nadające się do projektoru rozmiaru 16 mm.
- No. 91/32 — Fabryka w St. Louis, wyrabiająca emalie i lakiery samochodowe, wejdzie w kontakt z importerami polskimi.
- No. 100/32 — Firma importowa w San Francisco obejmie przedstawicielstwo na sprzedaż polskich wyrobów futowych (worków i płótna) w zachodniej części Stanów Zjednoczonych.
- No. 139/32 — Dom handlowy w Brooklyn pragnie rozpocząć import skoncentrowanych soków owocowych z Polski w większych ilościach.
- No. 162/32 — Firma nowojorska, trudniąca się importem pierza i puchu, nawiąże stosunki z poważnym polskim dostawcą tych artykułów.
- No. 165/32 — Firma w Memphis, specjalizująca się w handlu nasion i roślin zagranicznych, zainteresowana jest w imporcie nasienia kwiatów i krzewów owocowych rodzimych polskich.
- No. 172/32 — Firma w stanie New York interesuje się możliwością importu obuwia mechanicznego z Polski. Wzory w biurze Polsko-Amerykańskiej Izby Handlowej w Warszawie.
- No. 173/32 — Dom importowy w New Yorku gotów jest zakupić poważniejsze ilości jelił owczych w Polsce.
- No. 238/32 — Dom importowy w New Yorku interesuje się zakupem artykułów spożywczych w Polsce, a w szczególności soku wiśniowego, suszonych jagód ogrodowych, grzybów suszonych, soli jadalnej, oraz tłuszczu gęsiego i kurzego.
- No. 313/32 — Poważny dom handlowy w branży importu wyrobów lnianych, chce nawiązać stosunki z odnośniami wytwórniami polskimi.
- No. 406/32 — Firma w St. Louis reflektuje na import kołder, welurów, pluszów, wyrobów lnianych, ziół leczniczych i szczeciny.

Blizszych informacji oraz adresów udziela się w biurze Izby (t. 6682/32).

Wywiad kredytowy czytać powinien również i ten, o którym wywiad osiągnięto.

Dr. Ladislaus Radványi, Prezydent Izby Przemysłowo-Handlowej w Budapeszcie nadesłał nam ciekawe uwagi dotyczące reorganizacji służby informacyjnej w dziale wywiadów kredytowo-handlowych. Wobec aktualności sprawy umieszczamy poniżej artykuł p. Prezydenta Dr. Radványi licząc na to, iż powinien wywołać żywą wymianę zapatrywań u sfer przemysłowo-handlowych, dla których kwestia racjonalnego postawienia wywiadu kredytowo-handlowego powinna być również jednym z ważnych zagadnień.

W dziedzinie informacji kredytowo-handlowych zdarzają się niejednokrotnie wypadki udzielania mylnych wywodów, do czego przyczynają się same biura wywiadowcze, zajmujące się tą specjalnością.

Powyższemu tak ważnemu zagadnieniu zajął się jeszcze w r. 1912 pierwszy Związek biur wywiadu handlowego w Akwizgranie (Aachen) i uznał za wskazane skierować w tej sprawie do Izby Handlowych memoriał pod tytułem: „Poważne słowo o niedomaganiach w dziedzinie informacji kredytowo-handlowych“.

W tym memoriale między innymi znajduje się następujący ustęp:

„W zawodowych biurach informacyjnych zachodzą wypadki, że podane informacje o zapytywanych firmach względnie osobach napływają od kilku korespondentów, a tem samem są różnorodne. — Na podstawie tych informacji bardzo łatwo mylnie poinformować można klienta o stanie majątkowym zapytywanego. Skutkiem mylnej informacji, odmawia się zapytanemu kredytów względnie redukuje się je do minimum.

Wywiadownia, udzielająca w dobrej wierze informacji, nawet gdy ta informacja jest nieścisła i pociąga za sobą skutki odmówienia kredytu, nie może być prawnie pociągana do odpowiedzialności i ponoszenia następstw, nawet w tym wypadku, gdy skutkiem mylnie udzielonego wywiadu kontrahent poniósł materialne straty.

Korzystna pozycja dla biur wywiadowczych, ze względu na to, że je trudno pociągnąć do jakiegokolwiek odpowiedzialności, dała im miano „uprzywilejowanych szkodników kredytowych“. Zarzut ten jest niesłuszny, gdyż nie jest zadaniem biur wywiadowczych szkodenie stronom w uzyskaniu kredytu. Przeciwnie, sprawiedliwa i rzeczowa informacja raczej pomaga niż szkodzi. Jeśli wyniki nie zawsze są takie — jakie być powinny, to przyczyna tego leży w tem, że prawie żaden czynnik gospodarczy nie idzie biurom wywiadowczym na rękę w znaczeniu współpracy i pozostawia je ich własnemu losowi.

Wszystkie urządzenia ludzkie, a więc również i dział informacyjny, musi być z biegiem czasu uzupełniany i udoskonalany.

Poziom, na którym się znajdują obecnie wywiadownie, winien być odpowiednio podniesiony i dostosowany do zawiłych powojennych stosunków gospodarczych.

Pierwszym krokiem do usunięcia niedomagań w tej dziedzinie winna być możliwość poprawiania mylnie udzielonych wywiadów.

Błędy w służbie informacyjnej tkwią w jej dotychczasowym systemie. Wynikają one atoli stąd, że dane i szczegóły, mogące być podstawą dokładnych informacji, nie są w zasadzie dostępne biurom wywiadowczym, wobec braku zaufania do ich dyskrecji.

Nie tylko wywiadownie wspólnie ze swoją klientelą starają się zachować pełną dyskrecję przy zasiąganiu wywiadów. Dyskrecję taką zachowują również urzędy, sądy, notariusze, zrzeszenia gospodarcze etc. przy zasiąganiu opinii, potrzebnej w ich zawodzie o osobach lub firmach. — To właśnie jest powodem, że kierując się dyskrecją nie można jawnie zasięgać informacji w urzędach, firmach i u osób zainteresowanych w wywiadzie.

Również przeszkodą w udzielaniu rzetelnych i wyczerpujących wywiadów jest w wielu wypadkach zbyt niska ich cena, która ze względu na konkurencję jest w dalszym ciągu stale obniżana.

W końcu brak czynnika gospodarczego, któryby kontrolował systematycznie pracę biur informacyjnych, jest także jednym z powodów niedokładności wywiadów.

Niestety prawdopodobnie upłynie jeszcze wiele czasu zanim w tej dziedzinie — czy to w odniesieniu do uprzyśpieszenia dat, czy w odniesieniu do polepszenia cen — będzie można się spodziewać gruntownej kontroli wywiadowni i radykalnych zmian.

Drogą, prowadzącą z pewnością szybciej do częściowej reformy, byłoby niestrzymanie w tajemnicy informacji wobec zapytanego, by ten mógł informację o sobie skontrolować. W ten sposób zapobiegłoby się rozszerzaniu informacji mylnych i niekorzystnych dla zapytanej osoby.

Rezultat powyższych reform byłby następujący:

1. Każda wywiadownia winna w myśl przepisów, oddawać dla kontroli co pewien czas do dyspozycji przynależnej Izbie Handlowo-Przemysłowej (lub innej bezstronnej gospodarczej instytucji) kopie udzielanych przez nią wywiadów. Na zdeponowane kopie ma być prowadzony imienny indeks. Każdemu, kto może wykazać swoją identyczność, należałoby udzielić wyjaśnienia, czy o nim zdeponowano kopię wywiadu, w razie zaś twierdzącym na życzenie okazać. Jeśli zainteresowany znajdzie w informacji błędy, to wtedy jest on upoważniony do skorygowania danych w specjalnym piśmie, które wraz z ewentualnymi dowodami należy doręczyć wywiadowni. Wywiadownia zobowiązana jest sprawdzić nowe dane, a następnie informację odpowiednio zmienić, przysyłając równocześnie bezpłatny dodatek wszystkim tym, którzy odnośną informację otrzymali. Zgłaszające się strony wpłacałyby małą należność, a wpływy z tych należności pokrywałyby wydatki administracyjne Izby. W wypadku, gdyby zgłaszająca się strona życzyła sobie odpisu udzielonej o niej informacji, wówczas miałaby ona ponieść koszt odpisu i porta.

2. W związku z tą reformą należałoby, według wzoru Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, wprowadzić ustawową reformę, na podstawie której nieprawdziwe autoreferencje pociągałyby za sobą te same skutki karne, jak fałszywe zeznanie wobec sądu.

3. Do czasu ukazania się takiej ustawy, winny biura informacyjne dbające o swoje dobre imię, dobrowolnie przysyłać co pewien czas do redakcji czasopism wydawanych przez Izby Przemysłowo-Handlowe, jak i przez czołowe organizacje gospodarcze, spis udzielonych wywiadów, z prośbą o ogłoszenie ich.

Wymieniona prasa powinna równocześnie zobowiązać się dostarczać swoim abonentom na życzenie odpisy udzielonych o nich wywiadów za zwrotem kosztów odpisu i porta, oraz przysłać wywiadowniom odpowiednie sprostowania. Jeśli żądanie sprostowania jest uzasadnione, wówczas winna wywiadownia życzeniu abonenta uczynić zadość.

Opublikowanie w prasie list nowo-udzielonych informacji, nie byłoby konieczne. Wystarczyłoby, gdyby wydawca co pewien czas wszystkich abonentów, podanych po nazwisku

przez wywiadownie w specjalnych listach, o których udzielono nowe informacje, zawiadomił o tym fakcie przez wystosowanie cyrkularza, donosząc równocześnie zainteresowanym abonentom, że mają prawo domagać się przesłania odpisu wywiadu o nich udzielonego za zwrotem kosztów odpisu i porta. Podobne zawiadomienie mogłoby otrzymywać również i ci, którzy jeszcze nie są abonentami odnośnego pisma, z tem nadmienieniem, że każdy nowy abonent ma prawo domagać się odpisu wywiadu o nim udzielonego, tak samo, jak dawni abonenci.

4. Incognito wywiadowni musi być wobec zainteresowanego jak najściślej zachowane, a to w myśl szczegółów podanych w ustępie 1 i 3. Do zachowania incognito wywiadowni przywiązuje się o tyle więcej wagi, że w przeciwnym wypadku — jeśli posiadana informacja o zapytanym wypadłaby niekorzystnie, mogłaby być wywiadownia narażona na przykrości ze strony zapytanego. Wyjawienie nazwy wywiadowni przez Izbę Przemysłowo-Handlową lub przez redakcję pisma fachowego byłoby oczywiście niedopuszczalne.

5. Kierując się doświadczeniem fachowem i etyką kupiecką, sama wywiadownia osądza zawsze, czy przesłane, sprostowanie, poparte dowodami jest słuszne lub też nie. W wypadku jednak, gdy wywiadownia w złej woli odmówi uzasadnionemu żądaniu sprostowania wywiadu, natenczas odpowiada ona tak w drodze cywilnej, jak i karnej.

Również i w tych wypadkach, w których informacja zawiera błędy na korzyść zapytywanego, wskazana jest kontrola.

Ta kwestja wymaga atoli osobnego omówienia.

Rejestr sądowy

Uchwała. Odroczenie wypłat udzielone firmie Sztuczny Tor Łyżwiarski Spółdzielnia z ogr. odp. w Katowicach uchwałą z dnia 13 października 1931 r. uchyla się, albowiem pomiędzy dłużniczką a wierzycielami zawarty został układ zapobiegawczy, który stał się prawomocny. — Sąd Grodzki Oddział V w Katowicach.

Uchwała. Firmie Majlech Wirzberg, Sprzedaż Manufaktur w Katowicach, ul. Wojewódzka 28 udziela się odroczenia wypłat na przeciąg dalszych trzech miesięcy t. j. od dnia 1-go lipca do 30 września 1932 r. Koszty uchwały ponosi dłużniczka. Sąd Grodzki Oddział V w Katowicach.

Uchwała. Umarza się postępowanie zapobiegawcze firmy Wiedeński fabryczny Skład Skór Maks Zierer w Katowicach z powodu upływu terminu odroczenia wypłat (art. 27 ust. o zap. upadł.). Koszty postępowania ponosi dłużnik (art. 26 cyt. usta.). — Sąd Grodzki Oddział V w Katowicach.

Uchwała. Abrahamowi Liwerowi, kupcowi z Katowic, ul. Kościuszki 12, udziela się po myśli art. 1 rozp. Prezydenta Rz. P. z 6 marca 1928 r. odroczenia wypłat na przeciąg jednego miesiąca t. j. od 24 czerwca 1932 do 24 lipca 1932 r. Nadzorca sądowym mianuje się naczelnego sekretarza Jana Jeża, zamieszkalego w Katowicach, ul. Kościuszki 60. Koszt ogłoszenia ponosi dłużnik. — Sąd Grodzki Oddział V w Katowicach.

Do rejestru handlowego B Nr. 59 wpisano dnia 6 czerwca 1932 r. firmę „Instalator Śląski” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Piotrowicach Śl. Przedmiot przedsiębiorstwa jest wykonywanie ogrzewań centralnych, instalacji na i odwadniających oraz gazowych, urządzeń zdrowotno-technicznych, wodociągów i kanalizacji. Kapitał zakładowy wynosi 20.000 zł. Zawiadowcami spółki są: Karol Ptok z Piotrowic i Paweł Frank z Bełku. Kontrakt spółki zawarty został dnia 3 czerwca 1932 r. Zawiadowcy spółki zawiadomać będą spółką łącznie, kładąc podpisy swoje pod wydrukowanym, wycię-

tym lub wypisanym brzmieniem firmy. — Sąd Grodzki w Mikołowie.

Do rejestru handlowego A Nr. 86 wpisano dnia 29 lutego 1932 r. firmę: Datner i spółka, spółka komandytowa w Chebziu. Osobiście odpowiedzialnym spółnikiem jest Mania Dattner, kupcowa z Lipin, Bytomska 6. Spółka z jednym komandytariuszem istnieje od 29 lutego 1932. Spółka zawarta jest na czas od 1 stycznia 1932 do 1 stycznia 1933 z prawem przedłużenia na dalszy rok, o ile nie zostaje wypowiedziana na sześć miesięcy przed upływem roku przez jednego ze spółników. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest zakup i sprzedaż drzewa. Sąd Grodzki w Rudzie.

Firma Towarzystwo Konsumowe i Oszczędności, Huta Laury Spółdzielnia z ogr. odp. w Siemianowicach, św. Floriana 14, wniosła do tut. Sądu podanie o udzielenie jej odroczenia wypłat po myśli rozp. Prezydenta Rz. P. z dnia 6-go marca 1928 r. Celem rozpoznania sprawy wyznacza się w tut. Sądzie Grodzkim, pokój 58, termin na dzień 19 lipca 1932 o godz. 10. Wierzyciele wymienionej firmy mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. — Sąd Grodzki Oddział V w Katowicach.

Do rejestru handlowego A. 2726 wpisano dnia 9 kwietnia 1932 r. firmę „Drukarnia Przemysłowa“, Franciszek Chmurkowski, Katowice, ul. Wojewódzka 20 i jej właściciela Franciszka Chmurkowskiego, przedsiębiorcę z Będzina. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego B. 346/II. wpisano dnia 7 kwietnia 1932 r. przy firmie „Gotab“, Górnośląskie Towarzystwo Akcyjne dla budowy przemysłowych, Spółka Akcyjna w Katowicach, że zamierzone podwyższenie kapitału zakładowego o kwotę 540.000,— zł nie doszło do skutku. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego B. L. 302 wpisano dnia 9 kwietnia 1932 r. odnośnie firmy „Księgarnia i Drukarnia Katolicka“, Spółka Akcyjna w Katowicach, ul. Poprzeczna 14, że uchwałą walnego zebrania z dnia 18 grudnia 1931 r. zmieniono statut w § 20 dywidenda, podział zysków i majątku przy likwidacji. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego B. 273 wpisano dnia 7 kwietnia 1932 r. przy firmie „Kattowitzer Buchdruckerei und Verlags-Spółka Akcyjna“ w Katowicach, że uchwałą walnego zgromadzenia z 9. XII. 1931 r. podwyższono kapitał zakładowy o 80.000,— zł tak, że wynosi obecnie 300.000,— zł. Podwyższenie nastąpiło przez wypuszczenie 800 sztuk nowych akcji, każda po cenie nominalnej 100,— zł. Akcje są na okaziciela i zostały w całości przejęte. Sąd Grodzki, Katowice. III. N. 6/31.

Do rejestru handlowego B. 312 wpisano dnia 24 maja 1932 przy firmie „Ferocarbon“ S. A. dla przemysłu i rolnictwa, Aktiengesellschaft für Industrie und Landwirtschaft Katowice, że uchwałą walnego zebrania z dnia 2 kwietnia 1932 dotychczasowy kierownik spółki Wiktor Raske z Bytomia został zwolniony, a na jego miejsce likwidatorem mianowano Alberta Striese'go z Katowic. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego A nr. 2469 wpisano dnia 20-go kwietnia 1932 r. przy firmie „Pebede“, Skład fabryczny forniarów i dykt., właśc. inż. J. Hollender i S. Gold w Katowicach, że prokury udzielono Zygmuntowi Hollenderowi, kupcowi z Katowic. Salomon Gold kupiec, wystąpił ze spółki. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego A. 2686 wpisano dnia 20 kwietnia 1932 r. przy firmie „Alfa“, Biuro Handlowe, Karol Kozioł w Katowicach, że prokura Kazimierza Skwarczyńskiego wygasła. Bolesław Kański z Katowic ma prokurę samoistną. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego nr. 637 wpisano dnia 19 kwietnia 1932 r. przy firmie „Hanka“, Górnośląska Fabryka cukrów i czekolady, Towarzystwo Akcyjne w Siemianowicach, że uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 9 marca 1932 r. mianowano drugim członkiem zarządu Helenę Sosińską z Siemianowic. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego B. 1180 wpisano dnia 18 kwietnia 1932 firmę Śląski Związek Sprzedaży Sody, sp. z ogr. odp. w Katowicach. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest nabywanie surowców do wyrobu sody krystalicznej celem wyrobienia jej w wytwórniach osób trzecich, kupno i sprzedaż sody oraz zawieranie interesów, pozostających w bezpośrednim lub pośrednim związku z powyższymi celami. Kapitał zakładowy wynosi 20.000.— zł. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Kontrakt spółki zawarto dnia 11. II. 1932. Spółkę zastępują, o ile jest ustalony jeden zawiadowca tenże samoistnie, o ile zaś ustanowionych jest więcej zawiadowców, co najmniej dwóch zawiadowców łącznie. Kierownikami spółki są: Otton Błaik, kupiec Król. Huta, Karol Goldhammer, kupiec z Lwowa, Ignacy Grafman, urzędnik prywatny z Warszawy. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego A. 1184 wpisano dnia 27 kwietnia 1932 r. przy firmie Laufer i Oschinsky w Katowicach, że likwidacja ukończona — firma wygasła. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego B. 704 wpisano dnia 27 kwietnia 1932 przy firmie Verlagsanstalt Kirsch & Müller, sp. z ogr. odp. Oddział w Katowicach, zakład główny w Bytomiu, że Jerzy Warkuss został odwołany, a w jego miejsce ustanowiono Wilhelma Lippolda, dyrektora w Bytomiu G. Śl. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego B. 1139 wpisano dnia 7 maja 1932 przy firmie Śląska Olejarnia Kołontay, sp. z ogr. odp. w Katowicach, że brzmienie firmy zmienione zostało na: Śląska Olejarnia Kołontay, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Katowicach. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia udziałowców z dnia 14 kwietnia 1932 zmieniony został § 1 (brzmienie firmy) i § 5 (rok operacyjny) statutu, oraz odwołano kierownika spółki dr. Emila Berullę, a na jego miejsce wybrany został Eryk Artur Kołontay, przemysłowiec z Katowic. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego B. 894 wpisano dnia 20 kwietnia 1932 r. przy firmie „Granit“, sp. z ogr. odp., dostawa granitu do budowy dróg z siedzibą w Katowicach, że likwidacja ukończona — firma wygasła. Sąd Grodzki, Katowice.

Do rejestru handlowego A. 2383 wpisano dnia 20 kwietnia 1932 r. przy firmie Górnośląskie Biuro Spedycyjne — Oberschlesisches Speditionsbüro, A i E Meitlis w Katowicach, że spółka rozwiązała się. Likwidatorami ustanowieni zostali: Abraham Meitlis, kupiec i Ella Meitlis oboje z Będzina. Sąd Grodzki, Katowice.

Przetarg na wydzierżawienie bufetu kolejowego na stacji Chorzów i Mikołów. Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Katowicach rozpięła przetarg publiczny na wydzierżawienie bufetu kolejowego na stacji w Mikołowie i w Chorzowie z terminem objęcia bufetu na stacji w Mikołowie z dniem 16 sierpnia 1932 r. na stacji w Chorzowie z dniem 1 września b. r.

Termin składania ofert upływa z dniem 6 sierpnia br. o godz. 12-tej. Tego samego dnia, o godz. 13-ej nastąpi publiczne otwarcie ofert.

Szczegółowe warunki ogłoszone w Monitorze Polskim, zaś zawiadomienia o ogłoszonym przetargu w dwóch dziennikach w miejscowej prasie i w Gazecie Handlowej.

Górnośląskie Wiadomości Gospodarcze

ORGAN DER HANDELSKAMMER IN KATOWICE * ERSCHEINT 2 MAL MONATLICH

Redaktion u. Geschäftsstelle: Handelskammer in Katowice, Plac Wolności 8, Tel. Nr. 237, 2082, 2261 * Scheckkonto P. K. O. Katowice Nr. 304 014 * Preis der Einzelnummer: zł 1 * Bezugspreis im Inlande für ein Vierteljahr zł 6,00; halbjährlich zł 11,00, jährlich zł 22,00; im Auslande 50 Proz. Zuschlag * Anzeigenpreise werden auf Wunsch durch die Geschäftsstelle mitgeteilt

JAHRGANG IX.

*

KATOWICE, 16. JULI 1932

*

NUMMER 13/14

Zollwesen

Verordnung über Zollerleichterungen.

Gemäss einer im Dz. U. Nr. 55 Pos. 542 enthaltenen Verordnung wird für die unten genannten Waren ein ermässiger Zoll erhoben, dessen Höhe im prozentualen Verhältnis zum Normalzoll (autonomen Zoll) wie folgt festgesetzt wird:

Position des Zollltarifs	Bezeichnung der Ware	Ermässiger Zoll in % des normalen (autonomen) Zolls
aus 24 aus P. 5a	Kondensiert, Weintraubensaft in hermetischer Verpackung, ohne Zucker, ohne Alkohol — mit Genehmigung des Finanzministeriums	5.—
aus 24 aus P. 5b	Kondensierter Weintraubensaft, nicht hermetisch verpackt, ohne Zucker, ohne Alkohol — mit Genehmigung des Finanzministeriums	10.—
aus 37 aus P. 2a	Sprotten, geräuchert, mariniert, in Öl und Anchovis in Tunke, eingeführt in hermetischen Verpackungen — mit Genehmigung des Finanzministeriums	9.—
aus 37 aus P. 4b	Salzheringe, sofern in 10 kg dieser Heringe nicht mehr als 60 Stück enthalten sind — mit Genehmigung des Finanzministeriums	33½
aus 55 aus P. 4	Oberleder, von Schafen, gegerbt, für die Verarbeitung in Fabriken — mit Genehmigung des Finanzministeriums	10.—
aus 61 aus P. 1c	und d und Anmerkung 2: Holzspulen aller Art, gedreht — mit Genehmigung des Finanzministeriums	25.—
aus 66 aus P. 2c	Quarz, Feldspat und Pegmatit, gemahlen, für industrielle Zwecke — mit Genehmigung des Finanzministeriums	zollfrei
aus 67 aus P. 2	Halbedelsteine, echte und künstliche, in rohem Zustande, zur Bearbeitung (zum Schleifen) eingeführt — mit Genehmigung des Finanzministeriums	10.—
aus 71 aus P. 2	Graphit, gemahlen, auch in Klümpchen oder zu Flocken zusammengeballt, für industrielle Zwecke — mit Genehmigung des Finanzministeriums	35.—
aus 71 aus P. 5b	u. c: Im Inlande nicht hergestellte Elektroden, aus Kohle und Graphit, für industrielle Zwecke — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—
aus 77 aus den	PP. 2a, b u. 5a: Stäbchen, aus weissem Glas, in der Masse gefärbte Stäbchen — alles zur Herstellung von Glaswolle — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—

Position des Zollltarifs	Bezeichnung der Ware	Ermässiger Zoll in % des normalen (autonomen) Zolls
aus 77 aus P. 2b	Glasröhren, maschinell gezogen, aus weissem und halbweissem Glas, auch geblasen, mit einem Durchmesser von 40 mm bis 90 mm, und Röhren mit einem Durchmesser von 6 mm bis 8 mm und einer Wandstärke von 0,5 bis 1 mm, zur Herstellung von Thermosflaschen — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—
aus 77 aus den	PP. 2b, 5a u. 6b: Röhren, aus weissem Glas, Röhren, in der Masse gefärbt, maschinell gezogen, auch geblasen, zur Herstellung von Ampullen und dergl. Verpackungen — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—
aus 85 aus P. 4	Schweres Schmieröl, mit tierischen und pflanzlichen Ölen und Fetten vermischt, beim Pressen von elektrotechnischen Artikeln aus Porzellan benutzt — mit Genehmigung des Finanzministeriums	zollfrei
aus 88 aus P. 3	Im Inlande nicht hergestellte Schläuche und Reifen, eingeführt durch Fabriken, die Kraftwagenuntergestelle und Motorräder herstellen — mit Genehmigung des Finanzministeriums	zollfrei
aus 96 aus P. 3a	Bariumsulfat, gefällt (blanc fixe) zur Herstellung von Papier — mit Genehmigung des Finanzministeriums	25.—
aus 102 aus P. 1	Bariumdioxid	20.—
aus 108 P. 4a	Konzentrierte Salpetersäure (über 40° Be); Nitrose (eine Mischung von Salpetersäure mit Schwefelsäure)	75.—
aus 112 aus P. 3b	Leuchtgas, in Rohrleitungen eingeführt	20.—
	Anmerkung 1: Bei der Umrechnung des Volumens in Gewicht werden 200 m³ Gas auf 100 kg festgesetzt.	
	Anmerkung 2: Leuchtgas, in Rohrleitungen eingeführt — mit Genehmigung des Finanzministeriums	zollfrei
aus 112 aus P. 25b	Kontaktmassen, aus Bimsstein beziehungsweise aus Infusorienerde hergestellt, mit Vanadiumsalzen getränkt, für industrielle Zwecke — mit Genehmigung des Finanzministeriums	10.—
aus 112 aus P. 25b II:	Uebermangansaures Kali, für industrielle Zwecke — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—

Position des Zollltarifs	Bezeichnung der Ware	Ermäss'gter Zoll in % des nor- malen (auto- nomen) Zolls	Position des Zollltarifs	Bezeichnung der Ware	Ermäss'gter Zoll in % des nor- malen (auto- nomen) Zolls
aus 112 aus P. 25b II:	Zinnchlorid, für industr. Zwecke — mit Genehmigung des Finanzmini- steriums	25.—	aus 155 aus P. 1	Gehärteter Stahldraht, zur Herstellung von Bürsten — mit Genehmigung des Finanzministeriums	30.—
aus 112 aus P. 25c	Organische chemische Produkte, nicht besonders genannt, benutzt als Reagenzien bei der Zinkerzwäsche — mit Genehmigung des Finanzmini- steriums	10.—	aus 156 aus P. 1	153 aus P. 1b: Erzeugnisse aus eiser- nem Rillendraht, von einer Breite unter 6,5 mm beziehungsweise Er- zeugnisse aus Rillenstahlband, von einer Breite über 6,5 m, zur Herstel- lung von Schirmmechanismen — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—
aus 112 aus P. 25c	Methylhexalin, für industrielle Zwecke — mit Genehmigung des Finanzmini- steriums	10.—	aus 165 aus P. 2a	1: Blattmetall, aus Aluminium, sogen. Aluminiumfolie, weiss, in Rollen von einer Breite von 333 mm und mehr, zur fabrikmässigen Verarbeitung — mit Genehmigung des Finanzministeriums	50.—
aus 117 P. 6	Holzöl	50.—	aus 166	Aluminiumplättchen, zur Herstellung von Sprengstoffen — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—
aus 119 aus P. 4	Benzaldehyd, zur Herstellung von synthetischen Farbstoffen — mit Ge- nehmigung des Finanzministeriums .	15.—	aus 167, 168 und	169: Im Inlande nicht hergestellte Ma- schinen und Apparate, sofern sie einen Bestandteil neu installierter, kompletter Einrichtungen von Abtei- lungen industrieller Anlagen bilden oder zur Ermässigung der Produk- tionskosten beziehungsweise zur Ver- grösserung d. industriellen oder land- wirtschaftlichen Produktion dienen sollen — mit Genehmigung des Fi- nanzministeriums	35.—
aus 140 aus P. 8	und Anmerkung 5: Bandstahl, gehärtet, von einer Festigkeit über 70 kg auf 1 mm ² , zur Herstellung von kleinen Sägen — mit Genehmigung des Fi- nanzministeriums	50.—	aus 167 aus den	PP. 19, 20, 21, 22, 23, 24: Im Inlande nicht hergestellte Maschinen, zur Ver- arbeitung von Hanf und Flachs — mit Genehmigung des Finanzministers, die im Einverständnis mit dem Minister für Industrie und Handel erteilt wird	10.—
aus 140 aus P. 8	und Anmerkung 1: Bandeisen und Blech, kalt gewalzt, von einer Stärke von 0,15 mm bis 0,17 mm, zur Her- stellung von Oesen für Schuhwerk — mit Genehmigung des Finanzminist.	30.—	aus 167 aus P. 38	Im Inlande nicht hergestellte elektri- sche Motoren, die durch Fabriken von Holzbearbeitungsmaschinen einge- führt werden — mit Genehmigung des Finanzministers, die im Einver- ständnis mit dem Minister f. Industrie und Handel erteilt wird	35.—
aus 143 aus P. 3c	Aluminiumblech, von einer Stärke von 0,1 mm und weniger, zur Her- stellung von Aluminiumfolie — mit Genehmigung des Finanzministeriums	10.—	aus 167 aus den	TT. 7, 9, 10, 33, 34 und 38: Im Inlande nicht hergestellte Auto-Oelheber, Brennstoffpumpen, mehrzylindrige Mo- toren, System Diesel, und Benzin- motoren, ein- und mehrzylindrige Mo- torradmotoren, Vergaser, Lager, Dy- namostarter, Magnete, eingeführt durch Fabriken, die Kraftwagenunter- gestelle und Motorräder herstellen — mit Genehmig. d. Finanzministeriums	zollfrei
aus 148 aus den	PP. 2a und 3a: Geräte und Erzeug- nisse aus den in der Position 148 P. 1a des Zollltarifs genannten Edelmet- allen, für wissenschaftliche und tech- nische Zwecke — mit Genehmigung des Finanzministeriums	zollfrei	aus 169 aus den	PP. 1 und 15: Im Inlande nicht her- gestellte Manometer für Benzin, Oel, und Luft, Kilometerzähler, Oelmesser und dergl. Messgeräte, Kraftwagen- spulen, elektrische Wischer und elek- trische Apparate für Dynamostarter und runde Richtungsanzeiger, einge- führt durch Fabriken, die Kraft- wagenuntergestelle und Motorräder herstellen — mit Genehmigung des Finanzministeriums	zollfrei
aus 148 aus P. 5	Spezial-Silberdraht, sogen. Schmelz- draht, zur Herstellung von Sicherun- gen — mit Genehmigung des Finanz- ministeriums	20.—			
aus 150 aus P. 4	a und b: Walzen, gehärtet, mit einem Durchmesser von 850 mm und mehr, für Hütten — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—			
aus 152 aus P. 1a	Walzenkessel, d. s. Dampf- und Was- serbehälter, aus einem Block ge- schmiedet, auch mit einer Längsnaht geschweisst, von einem Durchmesser von 1200 mm und einer Länge von 6200 mm und mehr, für Wasserrohr- kessel — mit Genehmigung des Fi- nanzministeriums	25.—			
aus 152 aus P. 6	a und b: Ausgebogene Böden aus Eisen, Stahl, für sogen. Krakenkessel, mit einem Durchmesser von 2700 mm und mehr, von einer Wandstärke von 32 mm und mehr — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—			
aus 153 aus P. 1a	I: Stahlformen „Eingussformen“, be- arbeitet, zur Herstellung von guss- eisernen, im Schleuderverfahren ge- gossenen Röhren — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—			

Position des Zolltarifs	Bezeichnung der Ware	Ermässiger Zoll in % des nor- malen (auto- nomen) Zolls	Position des Zolltarifs	Bezeichnung der Ware	Ermässiger Zoll in % des nor- malen (auto- nomen) Zolls
aus 173 aus den	PP. 6 und 17: Im Inlande nicht her- gestellte Kraftwagenräder, Autolam- pen, Motorradsättel, runde Richtungs- anzeiger, eingeführt durch Fabriken, die Kraftwagenuntergestelle, Motor- räder herstellen und Kraftwagen- scheibenräder, die durch Fabriken für Kraftwagenanhänger eingeführt werden — mit Genehmigung des Finanzmini- steriums	zollfrei	aus 187 aus P. 2	Rohes Baumwollgewebe mit Satin- bindung, in 1 kg Gewicht bis 15 m ² einschliesslich enthaltend, zur Her- stellung von geschnittenen Velvets — mit Genehmig. d. Finanzministeriums	30.—
aus 169 aus P. 10a	Belichtete Positive zur Filmchronik — mit Genehmig. d. Finanzministeriums	zollfrei	aus 190 P. 3	Fischernetze aller Art, auch aus Baum- wolle — mit Genehmigung des Fi- nanzministeriums	10.—
aus 169 aus P. 10c	Unbelichtete kinematographische Filme zur Filmproduktion — mit Ge- nehmigung des Finanzministeriums	20.—	aus 197	Halbseidenes geteiltes Gewebe zur Herstellung von Knöpfen — mit Geneh- migung des Finanzministeriums	15.—
aus 177 aus P. 2e	Pappe satiniert, im Quadratmeter- gewicht über 260 g zur Herstellung von Papiergefässen, die kein Wasser absorbieren — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—	aus 177 P. 4a	Packpapier im Gewicht von mehr als 28 g in einem Quadratmeter, ungefärbt, nicht satiniert, auch nicht von einer Seite, aus gekochtem Holz oder aus ungebleichter Zellulose — in Bögen, Rollen — mit Genehmigung des Fi- nanzministeriums	54.—
aus 177 aus P. 3	Vulkanfaser	30.—	Zollermässigung für Pack-, Zeitungs- und Kanzleipapier. Dziennik Ustaw Nr. 58 Pos. 560 enthält eine Ministerialver- ordnung über die Erteilung von Zollermässigungen bei der Einfuhr folgender Waren (in Prozenten des normalen Zolls): aus Pos. 177 P. 4 Packpapier von mehr als 28 g/m ² Gewicht in Bogen und Rollen — 15%; aus Pos. 177 P. 45 Zeitungs- papier mit einem Holzmassegehalt von weniger als 60% im Gewicht von 45 bis 55 g/m ² , nichtsatiniert, ungeleimt oder schwach geleimt a) in Rollen mit Durchmesser von 70 cm und mehr — 50%, in Bogen — 45%; aus Pos. 177 P. 6a) Kanzlei- papier geleimt, in Bogen, Rollen, weiss oder in der Masse gefärbt ohne Verzierungen und Wasserzeichen im Gewicht von mehr als 28 g/m ² mit einem Holzmassegehalt von mehr als 30%, ungefärbt — 50%.		
aus 177 aus P. 3	aus 177 aus den PP. 6c I, II und 11b I, II; c I, II und 20: Das in Pos. 177 Punkt 6c I, II und d, in Punkt 11b I, II und c I, II genannte Papier und mit Gewebe unterklebtes Papier aus Punkt 20 zur Herstellung von licht- empfindlichen Papier — mit Geneh- migung des Finanzministeriums	20.—	Ueber die Erteilung der Ermässigung entscheidet der Finanzminister im Einvernehmen mit dem Minister für Handel und Industrie.		
aus 177 aus P. 10a	Pergamentpapier, von natürlicher Farbe, zur Herstellung von nicht Fett absorbierenden Papiergefässen — mit Genehmig. d. Finanzministeriums	20.—	Für Waren, die auf Grund obiger Verordnung von dieser Ermässigung Gebrauch machen könnten, jedoch ohne Zoll- ermässigung abgefertigt wurden, kann die Differenz zwischen dem normalen und ermässigten Zoll zurückerstattet werden, falls:		
aus 177 aus P. 23	Abziehbilder, eingeführt durch Por- zellan- und Fayencefabriken — mit Genehmigung des Finanzministeriums	50.—	a) durch das Zollamt die Identität der Ware vor ihrer Herausgabe festgestellt worden ist;		
aus 180, P. 6	Gespinnst aus Kunstfasern, geschnitten von annähernd Faserlänge, nicht ge- dreht (sogen. Vistra) — mit Genehmi- gung des Finanzministeriums:		b) der Antrag auf Erteilung der Zollermässigung binnen 30 Tagen vom Augenblick der Feststellung des Revisions- ergebnisses dargestellt wird.		
	a) ungefärbt	10.—	Die obige Verordnung gilt seit dem 14. Juli d. Js.		
	b) gefärbt	30.—	Organisation der Ein- und Ausfuhr		
aus 183 aus P. 6	Garn aller Art, gezwirnt aus zwei oder mehr einfachen Fäden (ausser dem in Punkt 5 genannten) zur Her- stellung von Fischernetzen — mit Ge- nehmigung des Finanzministeriums	10.—	Devisenbeschaffung im Handelsverkehr mit Ungarn. Wie allgemein bekannt, ist ein Export aus Ungarn nur gegen Ein- lieferung der Export-Devisen möglich und deshalb hat der Exporteur eine diesbezügliche Verpflichtung gegenüber der Ungarischen Nationalbank zu übernehmen.		
aus 184 aus P. 5b	Garn aus Ramiefasern in Knäueln, roh, gezwirnt, für die Verarbeitung in Fabriken — mit Genehmigung des Finanzministeriums	20.—	Abweichend von dieser prinzipiellen Einrichtung gewährt die Ungarische Nationalbank von Fall zu Fall Erleichterungen im Exportverkehr und bewilligt die Ausfuhr einzelner Waren, indem sie den Devisen-Gegenwert derselben im ganzen oder teilweise freigibt. In diesem Falle kann der ungarische Expor- teur die derart freigegebenen Devisen mit einem ausländischen Warengläubiger, der bei einem ungarischen Institut ein aus		
aus 184 aus P. 6a	Garn aus Ramiefasern in Knäueln oder auf Spulen, gebleicht, ungezwirnt — für die Verarbeitung in Fabriken — mit Genehmig. d. Finanzministeriums	20.—			
aus 187 aus P. 2	Rohes Baumwollgewebe, in 1 kg Ge- wicht bis 15 m ² einschliesslich enthal- tend, zur Herstellung von Autoreifen — mit Genehmig. d. Finanzministeriums	20.—			

Warenlieferung herrührendes Guthaben besitzt, direkt verrechnen.

Gegenwärtig räumt die Ungarische Nationalbank die in Rede stehende Erleichterung z. B. für folgende Waren ein:

Karpfen aus Teichwirtschaften, Wein, Konserven (mit Ausnahme von Gänseleber, Tomaten und ausländischer Früchte), frisches Gemüse und Obst, Paprika etc.

Jene ausländischen Firmen, die bei einem ungarischen Institut ein Warenverkehrs-Inlands-Pengő-Guthaben besitzen, können gegen derartige Guthaben, die aus dem Export der vorstehenden Artikel resultierenden und daher freigegebenen Devisen ankaufen.

Da von seiten ungarischer Exporteure ständig Aufträge hinsichtlich Abwicklung derartiger Transaktionen einlaufen, bietet die Britisch-Ungarische Bank ihre Dienste auch auf diesem Gebiete an. Im Falle eines konkreten Auftrages werden folgende Daten benötigt: Höhe des zur Verfügung stehenden Pengő-Betrages; bei welchem ungarischen Bankinstitut erliegt der Betrag; Benennung des in Rede stehenden Kontos:

- a) Legalisierten Warenverkehrs-Inlandskonto,
- b) Warenverkehrs-Inlandskonto,
- c) Inlands-Pengő-Konto

(bei diesem letzteren muss auch angegeben werden, ob das Guthaben aus einer Warenlieferung oder aus einer anderen Transaktion resultiert).

Diese Daten werden benötigt um feststellen zu können, welche Posten im konkreten Falle, den Vorschriften der Ungarischen Nationalbank entsprechend, in Betracht kommen. Falls der ausländische Eigentümer einer derartigen Pengő-Rechnung zu Lasten seines Guthabens selbst dermassen freigegebene Waren exportieren wollte, bietet die Britisch-Ungarische Bank auch in dieser Hinsicht ihre Hilfe und Mitwirkung an.

Entstehende frei verfügbare Guthaben werden derzeit mit 3,8% verzinst, während nach Beträgen, die über 3 Monate unberührt bleiben 4,8% vergütet werden.

Ausfuhr von Bettfedern für den eigenen Gebrauch. Im Hinblick auf die Unklarheiten, die bei der Abfertigung von Federn und Daunen entstehen, soweit diese in Kissen und Unterbetten ausgeführt werden und nicht für Handelszwecke bestimmt sind, hat das Finanzministerium durch Rundschreiben Nr. 13.732/3/32 folgendes angeordnet:

Als Sendungen, die keinen Handelscharakter besitzen und zollfrei ausgeführt werden können, sind private Sendungen von Federn und Daunen anzusehen, die von Familien an ihre im Auslande wohnenden Verwandten (gewöhnlich mit der Post) versendet werden. Solche Sendungen müssen nachstehend bezeichneten Bedingungen entsprechen:

1. Das Gewicht der (einmaligen) Sendung darf 10 kg nicht überschreiten.
2. Die Federn oder Daunen müssen von Inletts aus dichtem Gewebe umschlossen sein.
3. Jede Sendung muss mit einem von der Starostei, der Gemeinde oder dem Polizeikommando ausgestellten Schriftstück versehen sein, welches besagt, dass der Absender Mitglied der Familie eines Emigranten ist und die Kissen oder Unterbetten nicht für Handelszwecke, sondern als Geschenk für den Emigranten bestimmt sind.

Gesetze u. Verordnungen

Einheitlicher Text des Arbeitslosenversicherungsgesetzes. Der Dziennik Ustaw Nr. 58 Pos. 555 enthält den einheitlichen Text des Arbeitslosenversicherungsgesetzes. Die einzelnen Bestimmungen werden wir später noch näher besprechen.

Schutz des Arbeitsmarktes. Laut Dz. Ust. Nr. 51 Pos. 488 ist am 23. Juni eine Verordnung in Kraft getreten, die u. a. folgendes bestimmt:

Der Arbeitgeber hat die Einstellung eines die polnische Staatsangehörigkeit nicht besitzenden Arbeiters oder Angestellten in seinen Betrieb den Wojewoden binnen 14 Tagen nach vorgeschriebenem Muster (Nr. 1) anzuzeigen. Arbeitgeber, die solche Personen seit dem Inkrafttreten der Verordnung vom 4. Juni 1927 beschäftigen, haben davon in der vorerwähnten Weise bis 23. Juli d. Js. Anzeige zu erstatten. Soweit es sich um Personen handelt, die sich in Polen seit 1. Januar 1921 ständig aufhalten, und anderseits um Arbeitgeber, die zur Beschäftigung von Ausländern einer Genehmigung nicht bedürfen, hat der Arbeitgeber den Tag der Einstellung in der vorgeschriebenen Weise anzuzeigen und zwar binnen 14 Tagen, wenn die Einstellung nach dem Inkrafttreten der Verordnung, bis 23. Juli d. Js., wenn sie vorher erfolgt ist.

Hört das Arbeitsverhältnis auf, so ist davon binnen 14 Tagen nach vorgeschriebenem Muster (Nr. 2) Mitteilung zu machen.

In den besagten Fristen sind Ergänzungen einzureichen, wenn bereits erstattete Anzeigen nicht vollständig den nunmehr verbindlichen Mustern (Nr. 1 und 2) entsprechen.

Regelung des Verkaufs von Kunstdünger. Laut Dz. Ust. Nr. 30 Pos. 300 trat am 12. Juli d. Js. ein Gesetz in Kraft, das den Verkauf künstlicher Düngemittel regelt.

Danach kann der Landwirtschaftsminister im Einvernehmen mit dem Industrie- und Handelsminister den Grad bestimmen, in welchem der Gehalt des Düngers an wirksamen Bestandteilen von der auf der Verpackung bezeichneten Menge abweichen kann, ferner das Mindestmass an nützlichen und das Höchstmass an schädlichen Bestandteilen.

Der Lieferant muss dem Abnehmer eine schriftliche Erklärung ausstellen, die den in Art. 4 festgesetzten Anforderungen entspricht. Im Verordnungswege kann diese Forderung auch beim Import gestellt werden. Der Minister kann ausserdem den Import auf Kosten der Empfänger unter Aufsicht stellen oder verbieten, soweit die Einfuhr den Vorschriften nicht entspricht.

Verstösse werden mit Geldstrafe bis 3000 Zl oder Haft bis 6 Wochen oder mit beiden Strafen zugleich geahndet.

Gerichtsentscheidungen

Sachliche Haftung für die Gewerbesteuer.

Das Oberste Gericht (Sąd Najwyższy) hat in die Sammlung von Rechtsgrundsätzen (Księga zasad prawnych) folgenden Rechtsgrundsatz eintragen lassen:

Die staatliche Gewerbesteuer genießt gemäss Art. 92 des Gesetzes vom 15. VII. 1925. Pos. 550 des Dz. Ust. das gesetzliche Vorrecht der Befriedigung aus dem ganzen beweglichen, zum besteuerten Unternehmen gehörenden Vermögen, ohne Rücksicht darauf, ob diese Mobilien Eigentum des Steuerpflichtigen oder anderer Personen sind.

Begründung:

I. Die Vorschrift des Art. 92 des Gewerbesteuergesetzes lautet:

„Die staatliche Gewerbesteuer genießt das gesetzliche Vorrecht der Befriedigung aus dem ganzen beweglichen Vermögen, das zum besteuerten Unternehmen gehört.“

Die Novelle vom 19. Dezember 1931 (Dz. Ust. Pos. 881) hat die Vorschriften über die Haftung für diese Steuer in keiner Weise geändert.

In § 92 ist keine Rede von einer physischen oder juristischen, das Unternehmen leitenden Person; es wird darin nur bestimmt:

1. dass das Unternehmen mit der Gewerbesteuer belegt wird;
2. dass diese Steuer das gesamte, zum besteuerten Unternehmen gehörende bewegliche Vermögen belastet;
3. dass die Gewerbesteuer das gesetzliche Vorrecht der Befriedigung aus diesem Vermögen besitzt.

Aus der grammatischen Auslegung der Vorschrift geht hervor, dass diese die sachliche Haftung des Vermögens einführt. Desgleichen sprechen auch andere Vorschriften desselben Gesetzes (d. e. bei der Auslegung in erster Linie zu berücksichtigen sind), insbesondere die Artikel 1—4 und 6 ganz ausdrücklich und ohne Unterschied von der Besteuerung der Unternehmen und der Handels- und Industrietätigkeit.

Das Unternehmen unterliegt somit als eine abgesonderte wirtschaftliche Einheit der Besteuerung. Die Verantwortlichkeit der das Unternehmen führenden Person ist im Gesetz ausdrücklich nur in den Strafbestimmungen (Art. 96—108 und 110—118) festgelegt.

Diese Rechtskonstruktion stimmt offenbar nicht überein mit den Vorschriften des Privatrechtes, wo Subjekt der Verbindlichkeit nur eine physische oder juristische Person sein kann; die Finanzgesetzgebung ist jedoch öffentliches Recht und muss nicht unbedingt die Vorschriften des Privatrechtes anwenden (Kodeks cywilny § 290). Auch im Privatrecht sind übrigens Fälle bekannt, wo der Gläubiger nach fremdem Eigentum unter dem Titel der sachlichen Haftung langen kann (k. c. §§ 443, 466, 1101 und 1409, k. handl. art. 374, 382 und 409); es sind dies sehr häufige und alltägliche Fälle, namentlich bei Beförderung von Gütern mit der Eisenbahn. Im öffentlichen Recht ist solche Haftung Regel bei allen Verbrauchssteuern (von Zucker, Bier, Wein, Fleisch, Mineralölen, Kohle, Hefe und elektrischem Strom) und überwiegend auch bei den Zöllen; sie besteht jedoch ebenfalls bei direkten Steuern, wie z. B. bei der Einkommensteuer von Dienstbezügen im Privatdienst, sowie auf dem ausgedehnten Gebiete der Leistungen für soziale Versicherungen.

In Anbetracht dessen nimmt es nicht Wunder, dass das Gesetz der Gewerbesteuer eine bevorzugte Stellung gegenüber dem gesamten zum Unternehmen gehörenden beweglichen Vermögen einräumt, ohne dabei ausdrücklich von dem Vermögen zu sprechen, das der Unternehmer besitzt. Der Ausdruck „das zum Unternehmen gehörende Vermögen“ (majątek należący do przedsiębiorstwa), ist nicht gleichbedeutend mit der Bezeichnung „das dem Unternehmer gehörende Vermögen“ (majątek będący własnością przedsiębiorcy). Das Unternehmen ist ein Gebilde von Vermögensgegenständen und technischen Einrichtungen, verbunden mit menschlicher Arbeit zum Zweck der Gewinnerzielung. Der Steuer unterliegt der eine wie der andere Faktor; der Inhaber des Unternehmens dagegen tritt der Steuerbehörde gegenüber nur als Vertreter auf; für die Begleichung der sein Unternehmen betreffenden Steuerforderung ist er mit seinem Vermögen haftbar; in bezug auf das persönliche Vermögen steht aber dem Fiskus weder ein gesetzliches Pfandrecht, noch irgend ein anderes Vorrecht zu. Zum Unternehmen gehörig ist nun das bewegliche Vermögen, das sich darin befindet und Gegenstand des Betriebes ist. Das Unternehmen verwendet dieses Vermögen ohne Rücksicht auf das Eigentumsrecht des Unternehmers, und Besteuerungsgrundlage sind nicht dessen Gewinne, sondern die Umsätze des Unternehmens (Art. 4 des Gesetzes). Somit steht gut für die Steuer das gesamte im Umsatz sich befindende Vermögen; folglich

müssen die Privatrechte des Unternehmers auf das zum Unternehmen gehörige Vermögen gleichgültig sein.

Diese logische, sich aus dem Sinn des Ganzen ergebende Auslegung findet auch eine Stütze in Art. 52, der eine Steuererklärung von jedem einzelnen Unternehmen fordert, obgleich der Inhaber der Unternehmen eine und dieselbe Person ist. Anhaltspunkte gewährt ferner die historische Auslegung. Eine frühere Vorschrift des Gewerbesteuergesetzes (Dz. Ust. 1922 Pos. 140 Art. 124) ordnete an, dass beim Zahlungsverzuge „die Waren, die sich in der gewerblichen, dem säumigen Steuerzahler gehörenden Anlage befinden,“ („w zakładzie będącym własnością kontrybuenta“), alsbald zu verkaufen sind. Danach brauchte nicht die Ware, sondern nur die Anlage Eigentum des Steuerzahlers sein. Das Gesetz vom Jahre 1925 dehnt die Haftung der Ware auf sämtliche Mobilien aus, wobei es geflissentlich den Besitztitel nicht erwähnt. Folglich kann man sich bei der Auslegung nicht auf Worte berufen, die der Gesetzgeber in der neuen Fassung des Gesetzes mit voller Absicht (z całą świadomością) weggelassen hat.

Die zuweilen in Gerichtsurteilen vertretene Auffassung, Art. 92 rede nur von der Kollision zwischen dem Fiskus und den anderen Gläubigern des Unternehmens, ist unvereinbar mit der besagten Vorschrift, die inhaltlich eine Kollision ausschliesst, indem sie dem Staatsschatz bei der Befriedigung der Ansprüche unbedingt den Vorzug gibt (bezwzględne pierwszeństwo). Uebrigens ist diese Vorschrift im ganzen Gewerbesteuergesetz die einzige, in der überhaupt von der Haftung für die Gewerbesteuer die Rede ist.

II. Die Entscheidung wäre unvollständig, wenn man in ihr einen Fall überginge, der bei der Rechtsprechung sehr oft vorkommt, nämlich den Kommissionshandel. Das Handelsrecht unterscheidet im Kommissionsgeschäft zwei Verhältnisse: 1. das Kommittentsverhältnis, des gewöhnlich nach aussen nicht hervortritt (vgl. jedoch Art. 368 K. h.); 2. das Kommissionärsverhältnis zu fremden Personen. Hieraus geht jedoch keineswegs hervor, dass nur der Kommissionär für die Steuer vom Kommissionsunternehmern zu haften brauche, denn es handelt sich hier nicht um ein Verhältnis, das auf einem vom Kommissionär mit dem Fiskus eingegangenen Privatgeschäft beruht.

Das Gewerbesteuergesetz redet vom Kommissionshandel in Art. 5 P. 5 und Art. 7d, indem es für Unternehmen dieser Art besondere Steuersätze aufstellt. Noch eingehender befasst sich mit dem Kommissionsverhältnis die Novelle vom Jahre 1931. Da nun das Gesetz den Kommissionshandel nicht übersehen und dafür eine besondere Haftform nicht vorgesehen hat, so geht daraus eindeutig hervor, dass die in Art. 92 gekennzeichnete Haftung für Kommissionsunternehmen dieselbe ist wie für alle anderen Unternehmen.

Weil ein Kommissionsunternehmen ohne Kommissionsware nicht bestehen kann, daher gehört diese Ware, indem sie vom Kommissionsunternehmen umgesetzt wird, eben zu diesem Unternehmen. Vom wirtschaftlichen Standpunkt aus, ist der Kommissionshandel (nicht etwa ein einzelner Kommissionsgeschäftsfall) als eine stille Gesellschaft aufzufassen, denn der Kommittent stellt Ware zur Erzielung von Gewinnen und der Kommissionär in der Regel Geschäftsräume und Arbeit zur Verfügung, worauf sich beide vertragsgemäss in den erzielten Gewinn teilen. Haftung für die Steuer trifft also die Eigentum des Kommittenten bildende Ware, d. h. die sachliche Haftung ist Sache des gemeinsam betriebenen Kommissionsunternehmens.

Soweit die Entscheidung des Obersten Gerichts, die sich sogar in Gegensatz zu dem eine schonende Behandlung des Eigentums dritter Personen empfehlenden Erlass des Finanz-

ministeriums stellt. Nicht nur vom praktischen Standpunkt lebenswichtiger Interessen der Handelswelt, sondern auch vom rechtlichen Standpunkt erscheint dieser Spruch des Obersten Gerichtes in mehr als einer Beziehung aufrechtbar, wie dies u. a. auch unser Leitartikel in G. W. G. (Nr. 11) zum Ausdruck bringt (Odpowiedzialność rzeczowa za podatek przemysłowy).

Mitteilungen der Kammer

Sitzung des Handelskammerbeirats.

Aus Anlass des zehnjährigen Bestehens der Handelskammer fand am 30. v. M. eine Sitzung des Beirats statt.

Die Sitzung eröffnete der Regierungskommissar J. J. Kowalczyk, der darauf einen Bericht hielt, über die Finanz- und Vermögensverhältnisse, sowie über die Tätigkeit der Kammer vom Augenblick ihrer Berufung im Juni 1922 bis jetzt. Insbesondere wies er auf die Einrichtungen hin, die aus der Initiative oder mit Beihilfe der Kammer entstanden sind, wie die „Górnośląskie Wiadomości Gospodarcze“, Industrieausstellungen, Ernennung von Handelssachverständigen und Bücherrevisoren, Handelsschulwesen, Untersuchungsanstalt für Exportbutter, Frachtreklamationsbüro, Handelsauskunftei „Informacja“ usw. Hierbei stellte der Kommissar fest, dass die Kammer, trotzdem sie nicht die Prärogative der allpolnischen Industrie- und Handelskammern besitzt, ihre Tätigkeit deren in nichts nachsteht, und dass trotz ihres Namens die Kammer auch die Interessen der Industrie ihres Bezirks vertritt, mit der die Zusammenarbeit immer enger wird. Auf Antrag des Ratsmitgliedes Casparri sprach der Rat dem Kommissar und dem Büro der Kammer seinen Dank aus für die bisherige Arbeit für die Kammer und die schlesische Wirtschaft.

Daraufhin nahmen noch die Anwesenden den Bericht des Direktors M. Drozdowski über die laufenden und in der Zeit vom Februar bis Juni erledigten Angelegenheiten zur Kenntnis, sowie das Protokoll der letzten Beiratssitzung. Damit fand die Sitzung ein Ende.

Wirtschaftliche Rundschau

Die Lage der oberschlesischen Kokereinebenproduktenindustrie im Juni d. Js. Die Absatzbedingungen beginnen sich im Laufe der Sommersaison wenigstens für einige Artikel etwas zu beleben, obgleich die Produktion weiterhin — infolge schwacher Inbetriebsetzung der Kokereien — noch begrenzt ist. Die allgemeine Lage in der Kokereinebenproduktenindustrie lässt allerdings im Vergleich zu den Vorjahren noch viel zu wünschen übrig.

Infolge des fast vollständigen Stillstandes im Bauwesen und der damit verbundenen schwachen Belebung in den Dachpappenfabriken und Wegebauanstalten, weisst der Absatz an präpariertem Strassenteer — wie gewöhnlich in anderen Jahren — keine Besserung auf. Die Ausfuhr davon nach dem Ausland erhöhte sich jedoch, da die Vorräte an den Weltmärkten erschöpft sind.

Besonders schlecht stellt sich der Absatz von Teerölen dar, da infolge des vollständigen Fehlens grösserer Aufträge zur Imprägnierung von Eisenbahnschwellen von seiten der Staatsbahnen die Imprägnierungsanstalten den Betrieb nur in sehr geringem Masstabe aufnehmen konnten.

Der Bedarf an reinem Naphthalin gestaltete sich im Berichtsmonat noch verhältnismässig befriedigend, jedoch für Rohnaphtalin, dessen grosse Vorräte schon seit längerer Zeit den normalen Produktionsgang belasten, zeigte sich weiterhin kein besonderes Interesse. Es belebte sich dagegen einigermaßen die Nachfrage nach Phenol und Kresolen, weshalb sogar die Vorräte in diesen Produkten sich weiterhin verringerten.

Die saisonmässige Absatzbelebung in Motorbenzol im In- sowie im Auslande hielt sich den ganzen Monat über aufrecht, sodass sich die in den Wintermonaten angehäuften Vorräte verringerten. Die Preise wiesen jedoch trotzdem eine schwach sinkende Tendenz auf, infolge der allgemein bekannten Ueberproduktion an Treibstoffen.

Der Bedarf an reinem Benzol für die chemische Industrie war weiterhin verhältnismässig belebt, sodass der schon im Vormonat erwähnte Mangel an einigen dieser Produkte (besonders Toluol) sich infolge der weiterhin eingeschränkten Produktion in d. Kokereien immer fühlbarer bemerkbar macht.

Der Absatz von Schwefelammonium im In- und Auslande — wie gewöhnlich immer in dieser Jahreszeit — begrenzte sich auf kleinere Mengen im Detailverkauf.

Handelsbilanz im Juni. Nach den bisherigen Berechnungen des Statistischen Hauptamtes wurden im Juni 978 870 t Waren im Werte von 77 504 00 Zł ausgeführt und 129 902 t Waren im Werte von 71 941 000 Zł eingeführt, so dass die Handelsbilanz pro Juni mit einem Aktivsaldo von 5 553 000 Zł abschliesst. Im Vergleich zum Mai sank die Ausfuhr dem Werte nach um 558 000 Złoty und die Einfuhr um 1 276 000 Zł.

Um die Förderung der Inlandsproduktion. Letztens wurde in Warszawa eine Zentralgesellschaft für Förderung der Inlandsproduktion ins Leben gerufen, in welcher die gesamten Massnahmen in dieser Richtung zentralisiert werden.

In der Gründungsversammlung wurde Minister Janta-Polczyński zum Präsidenten der Gesellschaft gewählt.

In einem Interview erwähnte Min. Janta-Polczyński u. a., dass es Zweck der Zentralgesellschaft sei, Wege zu finden, die, wenn nicht die Beseitigung, so doch die Milderung der Krise zur Folge haben.

Da infolge der Krise der internationale Warenaustausch beinahe vollständig abgedrosselt ist, erbege sich die dringende Forderung, mehr auf dem Binnenmarkt abzusetzen. Ähnliche Organisationen wie die Zentralgesellschaft beständen bereits seit langem im Auslande. Man könne jedoch nicht die bereits fertigen Muster des Auslandes zum Beispiel nehmen, denn die Form und Art der Förderung der Inlandsproduktion müsse den örtlichen Bedingungen angepasst werden und zwar in Anlehnung an die einzelnen Wirtschaftszentren.

Der Leitgedanke hierbei wäre d. Notwendigkeit den Staatsbürger als Verbraucher und Erzeuger zu erziehen. Der Verbraucher müsse zum bewussten Teilnehmer an der Produktionsarbeit des eigenen Landes werden. Der Erzeuger wiederum müsse erkennen, dass seine Arbeit ein Fragment der grossen Gesamtheit sei.